

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XIX. letnik.

V Ljubljani, julija 1902.

VII. zvezek.

Sedma nedelja po Binkoštih.

1. 0 zapeljevanju.

Varujte se lažnjivih prerokov.

Mat. 7. 15.

V današnjem sv. evangeliju svari naš božji Zveličar Jezus Kristus pred lažnjivimi preroki, rekoč: *Varujte se lažnjivih prerokov, ki pridejo k vam v ovčjih oblačilih, snotraj pa so sgrabljivi volkovi.* Kateri pa so lažnjivi preroki? To so vsi tisti hudobni ljudje — možki in ženske, ki odvrtačujejo nedolžne, preproste kristjane od lepega krščanskega življenja, od poti čednosti, ter jih zapeljujejo v marsikatero greho, v hudobna in nesramna dela. V ta namen se pogostoma poslužujejo mnogoterih zvijač in sleparij. S sladkimi besedami, n. pr. „Bog je neskončno dobrotljiv, on ne gleda tako ostro na greh“, ali pa, „saj to in ono ni tako greh, kakor duhovni govoré“, ali pa „saj se človek zopet lahko spokori“, ali pa „saj te bom vzela“, i. t. d. — s takimi zvijačami in sladkimi besedami skušajo taki zapeljivci ali lažnjivi preroki preprostim dušam vzeti ves strah božji in sveto sramežljivost, da jih potem lažje zapeljejo v hudobije. In, oh, koliko je tacih zapeljivcev zlasti dandanašnji, in koliko strašnega zapeljevanja v hudobije po lažnjivih prerokih ali zapeljivcih je med nami! Naj vam torej danes nekoliko govorim o zapeljevanju ter vam dokažem *a)* da je zapeljevanje splošno hudo na svetu in *b)* da ima prav žalostne nasledke za sedanje življenje in za večnost. —

Zapeljevanje v greh je splošno in navadno hudo na svetu. To spoznamo lahko, če premišljujemo, kako je bilo nekdanj, in kako je še sedaj na svetu. Kako so ljudje od začetka zabredli v greh, in kako se to še dandanašnji godi? Eva je lahko večkrat videla prepovedani sad in se ji je zdel prijeten; vendar nikoli se ni predrznila sama od sebe roke stegniti po prepovedanem sadu, in težko da bi bila to sama od sebe storila, ko bi ji ne bil satan, prvi zapeljivec človeškega rodu, prigovarjal, in je v to zapeljal, da je jedla prepovedan sad. In kako je bilo to, da je tudi Adam jedel od tega sadu? Eva ga je bila . . . zapeljala. Z zapeljevanjem je prišel tedaj prvi greh na svet, in če je že skoraj vsak grešnik s svojim grehom pogostoma že zavoljo pohujšanja drugim zapeljivec, se jih je vendar še vsak čas našlo več taci, ki so druge kar naravnost zapeljevali v greh. Spominjamo se lahko hudobnega Kama, ki je hotel svoja dva brata zapeljati v to, da bi bila svojega pijanega očeta zaničevala in zasmehovala, česar pa nista hotela storiti. Spominjamo se lahko Putifarjeve nesramne žene, ki je hotela nedolžnega egiptovskega Jožefa zapeljati v hudobijo. Mislimo lahko tudi na tista dva hudobna stara sodnika, ki sta hotela bogaboječo ženo Suzano zapeljati v greh. Znano nam je iz zgodovine o Kristusovem trpljenju, da so hudobni farizeji zapeljali preprosto judovsko ljudstvo, da so terjali Jezusovo smrt na križu. In koliko so si neverski trinogi prizadevali, in kako strašno so trpinčili kristjane, da bi jih bili zapeljali v odpad od Kristusove svete vere! Koliko je bilo od nekdanj krivovercev, ki so pravoverne kristjane zapeljevali v zmote in krive vere! Le Bogu samemu je znano, kako veliko zapeljivcev je bilo že od nekdanj na svetu, ki so kot satanovi hlapci brez števila veliko ljudij zapeljali v zmote in v greh, Bogu jih odtrgali in pahnili v večno pogubljenje!

Pa svet se v tej reči dandanašnji ni nič poboljšal, marveč je zapeljevanje v greh zdaj še pogostejše in hujše, kakor je bilo nekdanj. Ne bom govoril o tem, kako strašno hudo zapeljevanje v nevero in v hudobije se godi zlasti po mestih s slabimi časniki, s slabimi knjigami in drugimi nerodnostmi, tako, da ima mnogo, zlasti gosposkih ljudi, le malo ali nič vere.

Danes ne bom govoril o slabih knjigah in časnikih, pred katerimi sem vas že večkrat svaril, ampak omenjam le tistega zapeljevanja v greh, ki se še bolj pogosto godi. Koliko je starišev, ki sami zapeljujejo svoje otroke v nečimurnost in ošabnost z nečimurnimi oblačili in s hvalo! — Koliko je starišev, ki zapelju-

jejo svoje otroke v nepokorščino, ker jim pusté ravnati vse po njih volji, ter jim ne dajejo nobenega strahu, da postanejo otroci tako svojeglavni in uporni, namesto da bi se od majhnega vadili svojo voljo premagovati in biti pokorni. — Koliko je starišev, ki vadijo svoje otroke od mladega na upijanljive pijače, celo na žganje, tako da postanejo pogostoma mladenči in dekleta že v mladih letih veliki pijanci in pijanke! Koliko je starišev, ki s svojim preklinjevanjem, s svojim rotnjem, s svojo lenobo in mlačnostjo do službe božje svoje otroke zapeljujejo v ravno te pregrehe! — V nekaterih hišah, ki so bile nekdanj dobre in poštene, dopuščajo stariši, da moška mladina prinaša omamljive pijače in včasih dolgo v noč ali celo vso noč notri popiva, pleše, in zakaj? Zavoljo kake hišne hčere, katero želi zapeljati v hudobijo. Taki slepi stariši pusté, da njih hčere ponoči vasujejo; kaj bo iz vsega tega prišlo, to sami lahko veste! Vprašam le, kdo je kriv tolikega zapeljevanja? Ali ne taki slepi stariši, ki za kake požirke pijače ali za kak časen dobiček prepuščajo duše svojih otrok zapeljivcem? O gorjé takim starišem, ko bodo morali pri božji sodbi dajati odgovor o vsem tem! — Kaj hočem pa šele o nekaterih drugih nesramnih zapeljivcih reči, kakoršni se tudi dobé? Samo to rečem: sam peklenski satan s tako silo in predrznostjo ne zapeljuje ljudi v greh, kakor le-ti nesramneži. — Pa še hujše so zapeljivke — tako moški pravijo — nekatere nesramne ženske, ki zdaj z ošabno obleko, zdaj z nesramnim nastavljanjem, zdaj s sladkimi in priliznjenimi besedami lové mladeniče v svoje mreže! Oh, pa kje mi je mogoče naštetí vso zapeljevanje? Strašno je res videti, kako si prizadevajo ljudje drug drugemu zapeljevati v greh in toliko duš pahnuti v pekel! In ko bi mi tisoč in tisoč ljudi vprašali: „Priatelj! kako si vendar padel v tak greh?“ — nam bo sleherni lahko odgovoril: „Oh, zapeljan sem bil!“ In ko bi mi pogubljene duše mogli vprašati, kako da so tje prišle, nam bi večidel odgovorile: „Zapeljane smo bile“, ali pa: „Ker smo ljudi zapeljevali v greh.“

Oh! da bi pa tudi vsi zapeljivci in zapeljivke katerikrat kaj premislili, kako s t r a š e n g r e h je zapeljevanje v greh! Zapeljivec ali zapeljivka ob enem umorita najmanj dve duši, svojo lastno in zapeljanega človeka. In kaj se to pravi: „Bližnjemu dušo umoriti“? Človeška duša je po Božji podobi in za Boga ustvarjena, odkupljena z drago ceno sv. rešnje krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa. Človeška duša, dokler je v milosti božji, je tempelj svetega Duha, namenjena po smrti telesa povzdigniti se k Bogu med

angele in svetnike božje. In kaj stori zapeljivec ali zapeljivka? Podoba božjo, ki je človeška duša, omeče z blatom greha, jo z nogami potepa; z drago ceno Jezusove presv. krvi odkupljeno dušo Bogu iz rok iztrga, oskruni tempelj sv. Duha, in dušo, ki bi imela vekomaj hvaliti Boga v nebesih, izda hudemu duhu, da bi na vse vekomaj preklinjevala Boga v peklu. Ali more Bog tako hudobijo brez kazni pustiti? Ali ne govori Kristus: *Gorjé človeku, po katerem pride pohujšanje (zapeljivanje) . . .* Kolikokrat je že na tem svetu zadela zapeljivce huda kazen! Ona dva stara sodnika, ki sta hotela zapeljati pošteno Suzano, sta bila kamnjana. — Antioha, ki je Jude zapeljeval v malikovanje, so črvi živega jedli; neverski trinogi, ki so hoteli kristjane zapeljati v odpad od sv. vere, so večidel vsi umrli nesrečne smrti.

Koliko strašnejša kazen pa še le čaka vse zapeljivce in zapeljivke tam v večnosti v peklenskem brezdnu! O kako strašno preklinjajo marsikatero zapeljano in pogubljeno dušo svoje zapeljivce in zapeljivke: Ti si kriv, ti si kriva mojega pogubljenja; naj te pravični Bog tisočerno bolj tepe zavoljo hudobije tvoje! In res, kdo more izreči, koliko trpé zapeljivci in zapeljivke duš tam v peklu, ker so na svetu hudemu duhu pomagali duše zapeljivati v greh!

Dragi v Kristusu! Ne morem vam dopovedati, kolikokrat se meni srce žalosti trga, ko slišim o mnogoterem zapeljivanju, ki se godi! Koliko jih je bilo pred malo časom še dobrih in nedolžnih duš, zdaj pa zahajajo tako pogostoma zapeljivi volkovi do njih! Oh, kam je šla nekdanja nedolžnost? Oh, kar vas je še poštenih mladih ljudi, varujte se lažnjivih prerokov t. j. zapeljivcev in zapeljivk! Oh, vi stariši in gospodarji! Bodite svojim domačim angeli varihi, varujte jih pred zapeljivanjem; nikar pa, za božjo voljo vas prosim, ne odpirajte vrat in oken zapeljivcem, nikar jih celo v hišo ne vabite, pomislite vendar večkrat, da bote morali Sodniku božjemu dajati odgovor o vaši skrbi izročениh dušah. — Ti pa, o Jezus, po milosti svojega presv. Srca in po prošnji ljube Matere in Device Marije stori, da moje današnje govorjenje ne bo brez vsega dobrega sadu! Amen.

J. Kerčon.

2. Krščanska vzgoja otrok.

Malopridno drevo pa rodi
malopriden sad.

Mat. 1, 18.

V nekem mestu na Ogrskem je živel pred leti brezbožen grajščak, oblagodarjen s posvetnim bogastvom. Imel je skrbno so-progo in edinega sina, kateremu je dal vsled telesne popolnosti in zunanje lepote ime „angelček“. Preobširno bi bilo popisovati umetno narejeno poslopje, dragocenosti in sploh raznotere lepote, ki so krasile prostorne dvorane; povedati pa vam hočem kaj o zanikarni, brezverski vzgoji ljubljenega sina. Grajščak je sklenil svojega „angelčka“ posvetno in popolnoma brezversko izrediti; zabranil mu je obiskovati javne šolske zavode, da bi ne slišal kaj o Bogu in o svetej veri. Vzgojo je izročil raznim posvetnim učiteljem, ki so mu sina v grajski palači za mastno mesečno plačo tudi posamezni temeljito podučevali v raznih vedah in znanostih; zapovedal jim je pa strogo in jih večkrat še opozoril prezirati verstvo in sploh vsako dotiko verskih vprašanj. Mali „angelček“, ljubljenec, zaklad in edino veselje svojih zaslepljenih bogatih staršev je kot otrok res izborno napredoval, kot mladenič pa se je začel pajdašiti s sprijenimi somišljeniki ter poduk čemdalje bolj zanemarjal. Učitelji so redno hodili poučevati „angelčka“, pa ga niso našli doma. Oče že priletel nevarno zbolji, mati mladeniča svari, pa dobi vselej neprijetni odgovor: „Kaj mene briga oče, kaj učitelji?“ Nekega dne hoče mati vendar „angelčka“ doma obdržati, ko pa on vidi, da se bliža ura učenja, namerava se kakor navadno odstraniti; mati, ki je ravno bolnega očeta spremljala, skoči naglo za njim s palico, on pa jo izpuli iz rok in udari mater. Oče oslavljen pade na tla in izdihne dušo. Ko pride ljubi „angelček“ zvečer domov, pelje ga mati k mrtvaškemu odru, kjer je ležal mrtvi oče, „angelček“ ga nekoliko pogleda, migne z rameni in reče: „Kaj meni oče, zdaj sem jaz gospodar“ ter se odstrani.

Glejte sad slabe vzgoje. Resnične so besede Kristusove, katere čitamo v današnjem svetem evangeliju: *Tako rodi vsako dobro drevo dober sad; malopridno drevo pa rodi malopriden sad.* Namenil sem se danes staršem nekaj povedati o pravi krščanski izreji otrok, katero Zveličar svojim učencem pojasnuje z današnjo priliko.

Milo se stori vrtnarju, ako mu veter celo zgodaj otrese nezrelo sadje z dreves. Ko bi bilo sadje še tako žlahtno, ako se prezgodaj loči od drevesa, ni za nobeno rabo. Enako je z otrokom,

ki ga starši zanemarijo in mu ne skrbijo za dobro izrejo. Kaj pa spada k dobri odgoji?

1. Starši morajo svoje otroke učiti in jim neutrudljivo ob vsaki priložnosti vsajati svete nauke, jih z dobrimi zgledi utrjevati in jim kazati pravo pot zveličanja; kajti nebeški Učenik jih vabi k sebi z besedami: *Pustite malim k meni priti, ker njih je nebeško kraljestvo.* To je prva sveta in vzvišena dolžnost, katera vas veže do vaših otrok, da ne delujete samo za njih kratko dobo zemeljskega življenja, ampak tudi za večni blagor vam v varstvo izročениh otrok. Glejte! kakor se solnčni žarki sadja primejo in ga zrumenijo, tako se tudi otroška srca primejo dobrih nauk in zgledov. Izmed vseh vzgojiteljev pa so ravno starši prvi, kateri morajo rastlinco vcepiti, zalivati in vspešno izrediti. Ne oropajte vsled zanikarnosti, nemarnosti in s slabimi zgledi otrok nebeškega veselja. Strašen, grozovit in žalosten glas maščevanja vaših otrok bi se razlegal na vekov veke iz peklenškega brezna, kakor piše sv. Ciprijan: *Ne mi, ne sami smo vsrok naše večne nesreče; oče in mati sta nas spridila in pahnila v večno trpljenje.*

Ugovarjajo pa nekateri starši s praznimi izgovori: „Kaj bomo mi otroke učili, na nje pazili; saj obiskujejo šolo, v sveti veri jih pa duhovščina poučuje.“ Popolnoma resnično. — Tudi na polju raste žito samo, ni treba zalivati, samo dozori, pa večkrat pride toča in naenkrat uniči poljske prideljke, enako je tudi pri vzgoji. Vzgojitelji se, kolikor njih moči dopuščajo, trudijo, glavna naloga skrbnosti, čuječnosti pa vendar ostane le staršem, da ne pustijo otrok v nemar ali v slabe družbe, kjer se v enem hipu srce spridi. Pozornost, starši!

2. Otroke morate tudi ljubiti zaradi Boga. Očetje in matere, ni li res, vi ljubite svoje otroke? Gotovo, saj so oni najdražji zaklad v vinogradu Gospodovem, veselje in venec vaše zakonske zveze. Iz src krščanskih staršev plamti goreča ljubezen do otrok. Matere, ljubite svoje otroke, učite jih pa ljubiti tudi Boga in bodite prepričane, da bodo spolnovali verske dolžnosti in zaradi Boga ljubili bodo vas in svojega bližnjega; v nasprotnem slučaju bodo pa posnemali hudobnega „angeljčka“. Ako res ljubite svoje otroke, ter jih smatrate za dar božji, vodite jih k Bogu, ki jih bode enkrat tirjal iz vaših rok, zato začnite vspešno vzgojo na verski podlagi že v najnežnejši mladosti, dokler še srca niso sprijena. Ljubezen do nedolžnih otročičev je gojil sam Jezus in je

pokazal to v raznih prilikah; povdarjal je važnost krščanske vzgoje na primer, ko je govoril o sejalcu in semenu, o ljuliki, katera je zrastle na njivi med tem ko so ljudje spali, o gorčičnem zrnu i. t. d. Sveta cerkev posnema Jezusa; ustanovila je šole, zavode, sirotišča in potrdila razne družbe in redove, da izvršujejo krščansko vzgojo in pouk v raznih predmetih. Kdo bi pa mogel popisati požrtvovalnost sv. cerkve za vzgojo in napredek na znanstvenem polju?

3. Krščanska ljubezen, kakor smo ravno navedli, je neobhodno potrebna, ker je edina podlaga prave vzgoje in izreje. S tem pa ni rečeno, da se otroci ne smejo kaznovati. Starši so dolžni otroke poučevati, ljubiti, opominjati, pa tudi primerno posvariti in kaznovati. Kakor hitro zapazite pri otroku kaj nedostojnega, ga morate prvič opozoriti in pravočasno odvrniti pretečo nevarnost, ter mu ohraniti sveto sramežljivost, katero je Bog izročil mladini za varihinjo. Vaše bistro oko naj vedno sledi otroke in naj vzbuja v mladih srcih zrna strahu božjega, zato jim večkrat pojasnite božje lastnosti, osobito pa vsepričujočnost, vsega vednost. Večkrat se otrok pregreši tudi iz opravičene nevednosti, zagadelj se mora poučiti, in ako se ne poboljša, resno posvariti ali pa tudi kaznovati. *Vaši majhni otroci*, pravi sv. Bazilij, *so vosek v vaših rokah, katerim vtisnete lahko tako podobo, ki jo hočete: Oni so kakor mlada drevesca*, govori sveti Janez Križostom, *ako hočete, da imajo ravno visoko rast, je to v vaši moči*; ako jih pa hočete pokvarjene, zvite, tudi to se bode zgodilo z vašim pripuščanjem. Kako slabo, pregrešno torej ravnaajo stariši, ki svoje otroke omehkužijo, jim vse privolijo, jih pohujšujejo, spravljajo jim za dedščino nesrečo sedanjega in večnega življenja. Žalibog! mnogo staršev je, ki se izgovarjajo na razne načine. Naj delajo otroci, kar hočejo, „mladost je norost“, pravi pregovor, bodo že prišli k pameti, saj smo bili mi enaki. — Bodite hvaležni, da je Bog vas čakal in pripeljal na pot spoznanja in vam dal dočakati starost; morete li to trditi o svojih otrokih? Nezapopadljiva so pota božje pravičnosti. *Ne vsak, kateri pravi: Gospod, Gospod, pojde v nebeško kraljestvo; ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo*. Tako nas opominja sv. evangelij. Vi se štejete dobre pobožne, pa niste storili volje božje, katera zahteva otroke krščansko vzgojiti — trpeli boste za svoje grehe in grehe svojih otrok.

4. Brezvspešen pa je ves trud, vsi pripomočki, vse prizadevanje, ako Bog vaše vzgoje ne blagoslovi, zato je glavna dolžnost staršev otroke Bogu izročiti v varstvo, Mariji, prečisti Devici, angelu varihu, sv. Alojziju ali sploh kacemu svetniku. To priporočam tudi učiteljem in učiteljicam in sploh vsem, kateri se pečajo z izrejo mladine, kajti molitev je najboljše sredstvo, katerega tudi pri vzgoji ne smemo prezirati. Pri tej točki se spominjam starega učitelja in pozneje voditelja nekega zavoda na Tirolskem, kateri je bil kot duhovnik res tudi izvrsten odgojitelj otrok. Zbral si je vsako leto kacega svetnika otrokom v varstvo in dosegel pri vzgoji krasne vspehe. V začetku šolskega leta je otrokom napovedal: Letos bodemo tega svetnika častili, pri daritvi sv. maše vas mu bodem večkrat priporočil; enako tolažilo in zdravilo je podaril tudi starišem, ko so tožili svoje otroke. Verski duh je tisti, kateri oživlja vzgojitelja. Gotovo ne dvomite, dragi stariši, da je molitev res voditeljica prave vzgoje, zato se poslužujte tudi tega pripomočka pri izreji otrok v skupnem obdelovanju Gospodovega vinograda. Vinsko trto, katera raste v vaših vinogradih, morate z vso skrbjo gojiti, oskrbeti ji rahlo zemljo, dobro prst, obrezovati jo morate, gnojiti ji, in še ne rodi, ako je tisti, kateri jej da moč razvijanja, ne blagoslovi. Enako, glejte, je tudi z otroci. Vi se trudite, delate, jih oblačite jim, preskrbite hrano, pošiljate v šolo, vendar se spridijo, ako za nje ne molite.

Opisal sem vam danes dolžnosti do vaših otrok, pojasnil sem vam tudi z žalostnim izgledom „angeljčka“ vspeh brezverske vzgoje. Grajščak je podučeval, ljubil svojega sina, pa brez Boga, zato ga je Bog tudi kaznoval. Duša, srce, vest, Bog, vera — vse to je bilo izbrisano iz učnega načrta ošabnega bogatina, kateri je hotel krščansko vzgojo spremeniti v naravno, zemeljsko, svojeglavno, zato je bil tud izid žalosten. Ne posnemajte brezvernega vzgojitelja, ampak Jezusa Kristusa, sveto cerkev in pripravljajte otroke za drugo večno domovino. Spolnujte vestno pred Bogom in pred svetom to zakonsko dolžnost; učite, ljubite, svarite, kaznujte in molite za otroke. S trudom in pozornostjo jih boste izredili v svoje veselje, da bodo dorastli, pogumno in neomahljivo stali sredi izprijenega ljudstva. Na smrtni postelji izročite jim ključ molitve in čuječnosti, s katerim naj se oborožijo v skušnjavah in resno vstavljaajo pretečim napadom duševnih sovražnikov.

Venec vaših otrok krasí zakonsko zvezo, kratkočasi časni dom in ravno zaradi dobro vzgojenih otrok boste vživali enkrat veselje v nebeškem raju. Pa še preje se boste veselili dobre vzgoje. Ležali boste na smrtni postelji od vseh zapuščeni; ljudje vas bodo obrekovali, zasramovali, nekateri željno pričakovali vaše smrti; drugi morda tudi obiskovali iz radovednosti ali celo spremili do groba. O predragi stariši! svet vas bode pozabil, vaše kosti bodo trohnele v hladni gomili, z mesenimi ostanki se bodo hranili črviči, duh vaš pa se bode preselil v večnost. Otrokom bije vedno srce za dobrotljivega očeta in skrbno mater; ako jih v krščanskem duhu izredite, bodo žalovali, plakali pri ločitvi, molili, skrbeli za svete maše, akoravno razstreseni, oddaljeni in ločeni iz domače hiše. Ako pa jih slabo izredite, posnemali bodo hudobnega „angeljčka“ ter vam pospeševali smrt, da se prej polastijo časnega premoženja, katerega ste s trudom pridobili. Amen.

B. Bevk.

Osma nedelja po Binkoštih.

1. 0 opravljanju.

Bil je neki bogat človek, kateri je imel hišnika, in ta je bil obdolžen pred njim, kakor da bi bil zapravljaj njegovo premoženje.

Luk. 16, 1.

Hišnik je bil zatožen pri svojem gospodarju, da zapravlja njegovo premoženje. To še ni bilo opravljanje, ker zatožen je bil pri svojem predstojniku, ki je imel pravico in dolžnost čuvati nad njim. Žalibog pa, da so redki ljudje, ki bi greh in napako hoteli tam razodeti, kjer se mora povedati; mnogo raje jo povedó drugim, katerim nič mari ni in nič pomagati ne morejo. Ali če jo povedó predstojniku, ne povedó je zmeraj s tem namenom, da bi se greh odvrnil in popravil, marveč s sovražnim namenom, da bi se grešnika počrnilo in pripravilo v slabo ime.

Vsled napuha, zavisti in nevoščljivosti, vsled častilakomnosti, vsled pomanjkanja zavesti, da moramo bližnjega ljubiti, in vsled pomanjkanja zavesti, kaj je dobro ime, je naša spa-

čena narava silno nagnjena k opravljanju, tako, da sv. Jeronim pravi: *Ta strast je tako prevzela ljudi, da še celo taki, ki so se obvarovali drugih grehov, saidejo v to sadnjo mrežo hudičevu.*

Da poživimo v sebi strah pred opravljanjem, govorimo danes o tej pregrehi, in to tem bolj, ker je ni z lepa reči, katere bi se tako malo bali, kakor opravljanja.

Povejmo torej:

1. Kaj je opravljanje, kdo je opravljivec in kakošen greh je opravljanje.

2. Kakošni so nasledki opravljanja.

3. Kako naj se varujemo opravljanja.

1. Opravljanje je krivično in skrivno oškodovanje dobrega imena.

Človek ima pravico do dobrega imena, da se dobro sodi o njem, posebno če tudi res nič hudega ni storil; pa tudi če je hudo storil, ima pravico, in posebno ljubezen to tirja, da se njegovih napak ne raznaša. Besede sv. Frančiška Saleškega so: „Kdorkoli dobro ime svojega bližnjega po krivici prikrajša, je, razen greha, ki ga stori, k povrnitvi zavezan; zakaj nihče ne more s tujim blagom v nebesa, in med vsem časnim blagom je dobro ime najboljšo.“ (Fil.) Tudi sv. pismo tako pravi: *Boljše kakor bogastvo, je dobro ime.* (Preg. 22, 13.) Z opravljanjem in obrekovanjem je res bližnjemu nekaj ukradeno, nekaj tacega ukradeno, kar ima za bližnjega veliko vrednost (recimo, kakošni nasledki so, če se opravlja in obrekuje predstojnike), ukrademo mu nekaj tacega, kar mu niti povrniti ne moremo.

Po besedah sv. Bonaventura se zgodi ta tatvina na štiri načine: „Če se dobro, ki je šeskrito, s hudobnim namenom zakriva ali pa zelo pomanjša, kedar je že znano; če se skrivne grehe raznaša ali pa znane očitne grehe zelo povečuje. Nekateri ljudje imajo navado, tudi v jajcu dlako iskati ali pa iz komarja konja narediti. Zato sv. Frančišek Saleški lepo prosi: „Zarotim te, moja prisrčno ljubljena duša, da nikar koga ne naravnost, ne po ovinkih ne opravljaš; varuj se vendar čez vse skrbno, da ne boš nikdar koga izmišljenih pregreh obdolžila, pa tudi ne njegovih skrivnih in skritih grehov raznašala, in da tudi tistih ne boš povikšavala, ki

so znani; pa tudi ne dobrih del v hudo razlagala, zakrivala s slabim namenom ali z besedo pomanjševala.“

Kdo pa je opravljivec? S tatvino se ne pregreši samo tisti, ki krade, ampak tudi tisti, ki pomaga krasti, ki k tatvini molči... Ravno tako je z opravljanjem. Če kdo vpričo tebe začne z opravljanjem, in ti potem tudi pomagaš, imaš greh tudi ti; če opravljanje samo radovoljno poslušaš, pa nič sam ne prideneš, grešil si zoper ljubezen do bližnjega; ravno tako grešiš zoper ljubezen do bližnjega, če opravljanja ne vstaviš, če to zamoreš narediti brez posebne težave. Poslušajmo zopet sv. Frančiška Saleškega: „Opravljivec s samim enim vbodljajem svojega jezika naredi trojni vboj: on vmori po duhovno svojo lastno dušo, vdrugič umori dušo tistega, ki ga posluša, in spravi tistega, nad katerim jezik brusi, ob zadovoljnost. Zakaj hudiča imata oba pri sebi, opravljivec in njegov poslušalec; enemu tiči na jeziku, drugemu pa čepi v ušesih.“

Ali je torej opravljanje tak greh? Cerkevni očetje učijo, da je opravljanje samo na sebi smrtni greh zoper ljubezen in pravičnost in sicer večji greh, kakor je tatvina!

Vendar pa opravljanje ni zmeraj smrtni greh, ampak le včasih; navadno je samo majhni greh. Kolikor večja škoda izvira iz našega opravljanja, tem večji greh je.

Kolikor imenitnejša je oseba, ki opravlja; kolikor imenitnejša je oseba, katero se opravlja; kolikor večji je greh, katerega se raznese, ... tem večji greh ima opravljivec. Če bi torej kdo kako skrito, še nepoznano hudo dejanje, recimo, da se je kaka oseba pregrešila v dejanju zoper šesto božjo zapoved, lahko-mišljeno raznesel med ljudi, bi se brez dvoma smrtno pregrešil; pregrešil bi se tudi, če bi reči, ki niso dokazane, širil med ljudi.

Ni pa opravljanje, dasiravno utegne biti zoper ljubezen, če bi se pogovoril o rečeh, ki so že obče znane; ni greh, če kako tako stvar razodeneš dobremu prijatelju ali zanesljivi prijateljici (katerih je pa malo, ker malokatera zna molčati), ker te preveč peče, in bi se rad pomiril, ali vprašal za svet, ali našel tolažbo v stiski. (Najboljši tolažnik je Jezus v sv. zakramentu.) Tudi ni greh, če razodeneš greh na pravem mestu, s tem namenom, da bi se grešnik kaznoval ali poboljšal; tudi ni greh, če se razodenejo reči, ki bi utegnile za javni blagor cerkve ali države biti nevarne, recimo: če bi se kak mož ponujal za po-

slanca, ki je slab kristjan ali celo nasprotnik sv. cerkve; tudi ni greh, če bi svaril pred človekom, ki ni pošten, tatinsk, nevaren človeški družbi. Poslušajmo zopet sv. Frančiška Saleškega: „Res se sme o nemarnih, raznešenih in očitnih grešnikih odkrito govoriti, ako se to dela v duhu ljubezni in usmiljenja, ne pa s predrznim napuhom ali z dopadajenjem nad tujimi napakami. Pred vsem moramo to storiti zoper očitne zaničevalce Boga in njegove sv. cerkve; zakaj take, ki hočejo ljudi zapeljati, naj ljudje preje dobro in od vseh strani spoznajo. Ljubezen nas sili, da zoper volka na pomoč vpijemo, ako je med ovčami, da se odpodí, naj bo, kjerkoli hoče.“

2. Vendar vselej, kedarkoli hočemo iz kacega pametnega vzroka govoriti o napakah bližnjega, je treba previdnosti, da sebe ne goljufamo. Previdni moramo biti, ker le preveč smo navajeni sebe povzdigniti in bližnjega potlačiti. Koliko hudih in nevarnih nasledkov izvira iz opravljanja, v kratkem času ni mogoče naštetí.

a) Opravljanje je v družabnem življenju najbolj nevarna bolezen. Lavrencij Justinijan pravi: „Nič ni nevarnejšega kakor opravljivec. On razžene ljubezen, uniči edinost, prepodi ponižnost, skali mir, napravlja krege, podžiga razdore, rodi sovraštvo, pričinja pravde in tožbe, in zamori vsako pobožnost.“ Opravljiv človek ne bo nikdar svet človek.

b) Opravljanje je neusmiljena navada. „Opravljivci so tako neusmiljeni, da nikomur ne prizanašajo, ne prijatelju, ne sorodniku, ne podložniku in ne predstojniku“, — pravi sv. Bernardin Sijenski. Podobni so zavratnim morilcem, ki skrivaj objedajo in grizejo, celo tiste, katerim so dolžni ljubezen in zvestobo; podobni so Judežu Iškarijotu, enkrat poljubujejo, enkrat izdajajo.

c) Opravljanje je pohujšljiva navada. Kakor se veliki grehi nečistosti zgodé le tedaj, če privolita dve osebi, tako je tudi opravljanje greh, pri kateremu greši navadno več oseb. Opravljiva oseba potegne za seboj še drugo. Opravljivec je kakor požigalec, kamor iskro vrže, tam se ogenj vname: težko, težko se kedo ustavi opravljanju. In če se enkrat začne opravljanje, potem razlivajo taki strupeni jeziki svoj strup na levo in desno, brez pomisleka, brez strahu, brez zavesti. Koliko hudega utegnejo s tem zakriviti! Kardinal Hugo imenuje opravljanje kar naravnost

„govor hudičev“, in opravlјivca imenuje „usta hudičeva“. (Detra-
ctio est lingua diaboli, quia detractor est os diaboli.) In sveto
pismo pravi: Abominatio hominum detractor. — *Gnjusoba pred
ljudmi je opravlјivec.* (Preg. 25, 9.) *Opravlјanje omami mo-
drega in mu podere moč srca.* (Prid. 7, 8.)

3. Če je pa opravlјanje tak greh, kaj bomo govorili,
kedar pridemo skupaj? Kako se hočemo varovati
opravlјanja?

Odgovor: Bog nam gotovo ni dal jezika zato, da bi ž njim
druge ljudi žalili, prepire, sovraštva delali, dobro ime jemali.
Vsaj vemo, da je Gospod rekel: *Od vsake nepotrebne besede
bote odgovor dajali.*

Povejmo nekatera pravila, katerih naj se držimo, da ne za-
idemo v opravlјanje.

1. Predno govoriš, in med govorom stavi si včasih v mislih
vprašanje: Čemu to govoriš? Kaj hočeš s svojim govorjenjem
doseči, kaj boš dosegel? Vest ti bo že odgovorila.

2. Premišljuj večkrat svoje napake! Sv. Bernard pravi:
Če bi sebe prav pogledal, bi nikdar drugega ne opravlјal.
Opravlјivec je kakor tisti ošabni farizej, ki je molil: *Bog, bodi
sahvaljen, da nisem tak, kakor drugi ljudje.*

3. Ne hodi v tuje hiše, v take družčine, kjer se navadno
opravlјa. Opravlјivega človeka se izogibaj, kolikor moreš, to je
najbolj varna pot, da ne padeš.

4. Sploh se drži pravila: malo govoriti. Veliko govorjenja
ni brez greha.

5. Ako začne drug vpricho tebe opravlјati, moraš pokazati,
da ti to ni ljubo: torej moraš ali proč iti, temen obraz napraviti ali
naravnost posvariti. *Sever dež odžene in temen obraz opravlјiv
jesik.* (Pr. 25, 23.)

6. Gospodarji so dolžni čuvati nad svojo družino, da se
vanjo ne vgnezdi grda navada opravlјanja. Nekatero hiše so mnogo
bolj opravlјive in lažnjive kakor druge.

7. Za pogovor daje sv. Bernard naslednje pravilo: Ne po-
izveduj radovedno, kako se drugi zadržé, in nikar naglo ne sodi;
če je tudi bližnji kaj napačnega storil, ne zavrzi ga takoj, raje
ga zagovarjaj. Če ne moreš zagovarjati dejanja, reci: morda ni
imel slabega namena, morda ni vedel, kaj dela, v naglici je to
naredil. In če ne moreš na noben način bolj milo soditi, misli si:

hudo skušnjavo je bližnji imel, kaj bi bilo z menoj, če bi jaz v tako skušnjavo prišel.

8. „Ako je pa ravno treba zelo skrbeti, da bližnjega ne opravljamo, vendar se moramo tudi nasprotnega greha varovati. Zakaj nekateri, da bi se opravljanja izognili, celo hudobijo hvalijo, in dobro o nji govorijo. Hudobijam potuhe dajati ne smemo, ampak naravnost moramo hudo imenovati, kar je hudo, in grajati, kar je graje vrednega.“ Sv. Frančišek Sal.

Naš namen je bil: prižgati luč spoznanja, kako grdo je opravljanje in obuditi gnjus pred tem grehom. Če smo to dosegli, obudimo trden sklep, da hočemo čuti nad svojim jezikom. In ker vemo, da je popoln človek tisti, ki se z jezikom ne pregreši, zato molimo: *O Gospod, postavi stražo na moja usta ... da ne saidejo v besede hudobije.* Amen. J. Mikš.

2. Božja previdnost.

O Bog, ki pomagaš tistim, ki v te zaupajo, pomnoži nad nami svoje usmiljenje, da tako hodimo skozi časno, da ne zgubimo večnega!

Sv. cerkev v molitvi tretjo nedeljo po Binkoštih.

Bog je posestnik in gospodar vsega na svetu, mi smo hišniki, ki bomo morali dajati odgovor o svojem hiševanju. Nekaterim je dal Bog v oskrbovanje obilno časnega premoženja, drugim zopet manj. Važno vprašanje je, kdo bode ložje dosegel nebesa. Gotovo je, da k zveličanju bogastvo ni potrebno. Nasproti nam sv. pismo pravi, da je bogastvo na poti k zveličanju zelo nevarno, spodtakljivo. Sv. pismo nikjer ne blagruje človeka zavoljo bogastva; pač pa ga blagruje zavoljo čednosti, zavoljo evangeljske revščine. Pač je Kristus med svoje apostole in v svoje kraljestvo zraven revnih sprejemal tudi bogatine, kakor postavim sv. Mateja in Caheja. Ali pomniti moramo, da so ti v Kristusovo kraljestvo sprejeti postali precej revni zavoljo Kristusa. Sv. Matej je precej razdal svoje premoženje med uboge, je postal sam ubog in potem je šel za Jezusom. Cahej je bil pripravljen, polovico svojega pre-

moženja dati vbogim in čveterokrat povrniti vsako škodo. In Kristus sam nas opominja, nabirati si zakladov za nebesa, katerih tatje ne ukradejo in molj ne sne; nas opominja, delati si prijateljev s krivičnim mamonom (Mat. 6, 19, Luk. 16, 9).

Sploh pa prav veliko bogastvo in pravo krščanstvo ne gresta skupaj! Recimo, da si je kak res dober kristjan pošteno pridobil veliko bogastvo pri kupčiji ali da je premoženje podedoval: potem tega velicega premoženja ne bo ohranil vsega skupaj, ampak ga bo v življenju ali o smrti precejšen del obrnil za dobre namene po besedah starega Tobija, ki je naročil svojemu sinu tako: *Ako imaš veliko, daj veliko vbogajme, ako imaš malo, tudi od malega rad podeli!*

Sicer je pa res težavno, v tej reči hoditi pravo pot, posebno dandanašnji, ko se vse peha za dobiček in ga ni konca pridobivanju! (Bar. 3, 18.) — Zares velika umetnost je to in prava krščanska modrost, da kristjan, ki skrbi za časno, zraven ne zgubi večnega! Zato nas uči sv. cerkev tako moliti: O Bog, ki pomagaš tistim, ki v Te zaupajo, brez katerega ni nič trdno, nič sveto; pomnoži nad nami svoje usmiljenje, da bomo pod Tvojim vodstvom tako hodili skoz časno, da ne zgubimo večnega!

Poglejmo torej danes, kako naj skrbimo za časno, da pri tem ne zanemarimo duše, ali z drugimi besedami: kako naj rabimo časne dobrote, da ne zgubimo večnih!

Moli in delaj! Tako pravi star krščanski pregovor. V teh dveh besedah je ob kratkem povedano, katere so poglobitve dolžnosti pravega kristjana; to je okvir, pravilo, v katerem naj se suče naše življenje!

Tedaj pravilo kristjanovo je: Ne samo moliti, pa tudi ne samo delati, ampak oboje sklenjeno: Moliti je treba in delati je tudi treba. Ali pravo razmerje med obema dobiti, to je težavno in to malokdo pogodi! Kedaj je treba moliti, kedaj delati? Koliko je treba moliti in koliko delati? Kako je treba moliti in kako delati?

Sicer bi bilo prav lepo, in tako rekoč angelsko, ko bi mogli vedno moliti! Ali to ni mogoče; tega tudi Bog ne terja od nas. Bog tudi hoče, naj vsak po svojem stanu dela. Bog je ukazal zemlji, da naj nas redi; ali ona nas ne bo redila brez našega dela. Mi moramo zemljo obdelovati! Pri tem pa, ko obdelujemo

zemljo, ali kako drugo delo opravljamo po svojem stanu, pa ne smemo pozabiti Njega, ki je zemljo zavoljo nas tako rodovitno vstvaril. Razmerje med molitvijo in delom pa nam je sam določil v tretji zapovedi, rekoč: *Šest dni delaj in vsa svoja dela stori; sedmi dan pa počivaj*, namreč od dela, in obrni dan v čast božjo.

Po božji naredbi je treba delati za to, da človek preredi sebe in svoje in da stori božjo voljo, ni pa namen delu samo pridobivanje. Kdor le dela zato, da bi vedno več imel, tisti je premaknil glavni namen in to je prav velika, največa napaka pri delu! — Žalibog tudi pri našem ljudstvu opazujemo to napako, da pri časnem delu izgubljajo izpred oči glavni namen, zakaj so na svetu: da to, kar bi imelo biti le sredstvo, imajo za svoj namen. Mnogi mislijo, če so siti, da je potem izpolnjen njih namen. Pa že stari rimski pagani so spoznali, da ne živimo zato, da bi jedli in pili; ampak zato jemo in pijemo, da moremo živeti in svoj namen doseči. Vedeti moramo, da smo za kaj višjega, za kaj boljšega vstvarjeni, kot za ta svet, za minljivo veselje. Zato je napačna in pregrešna prevelika skrb za časno: Če nam je Bog dal tako vzvišen, trajen, večni namen, nam bo gotovo tudi dal potrebne pomočke, da dosežemo ta namen. Vsaj pravi Kristus naravnost: *Ne skrbite, kaj bote jedli, kaj bote pili, ali s čim se bote oblačili. — Išcite torej najprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse to vam bo privrženo!* (Mat. 6, 33.)

Kako silno napačno ravnajo torej krščanski starši, ki svojim otrokom vedno in vedno le o tem govoré, kaj bodo jedli, kaj bodo pili, s čim se bodo oblačili, tako da otroci mislijo in v tej misli zrastejo, kakor da ni nič boljšega, nič vzvišenejšega, kakor jesti in piti. Namesto kazati otrokom, kakšne dobrote je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo, jim le pravijo, kako naj si pridobivajo časnega blaga, jim le pripovedujejo, kako so pri tej ali tej hiši srečni, ker imajo obilno časnega blaga: tako, da otroci le po tem želé in hrepené, kako bi kmalu prišli do velikega premoženja.

Iz evangeljskih besed in vsega ravnanja in opominjevanja Kristusovega razvidimo, da je sicer prav in potrebno, skrbeti za časne reči; napačno pa in pregrešno, v prvi vrsti in preveč zanje skrbeti, in pri tem zanemarjati skrb za dušo. Ker imamo Kristusovo obljubo, da nam bo časne reči privrgel, če v prvi vrsti skrbimo za božje kraljestvo in njegovo pravičnost: potem je res grdo in žaljivo: najprej in povsod in vedno skrbeti le za časno!

Pomislino le in pogledjmo svoje lastno življenje. Vsaj smo vendar že veliko let na svetu, kateri je postavim 55 let star, ima za sabo že čez 20 tisoč dni in vendar mora reči in spoznati, da nobeden dan ni bil brez hrane, in da večinoma nobeden dan ni bil zares lačen, če ni morda sam hotel.

Če pa pogledamo ravnanje današnjih ljudi, je večinoma nasprotno Jezusovemu nauku in evangeljskim pravilom. Ljud se drvi za posvetnim dobičkom, strastno in nemirno išče zemeljskega blaga in minljivega veselja, teka in leta, trudi se in potí se noč in dan in eden pred drugim, kdo bi več vlovil, kdo bi dosegel kak boljši košček, kako višjo službo, kako ugodnejše mesto itd.; zraven pa pozabi najpotrebniše reči: skrbeti namreč za dušo in njeno vzveličanje. Ali ni res žalostno in nekrščansko, če je kdo tako zaverovan v časno, da ne utegne moliti, ob nedeljah in praznikih v cerkev hoditi in sv. zakramente prejemati? Tedaj v pivnici lahko sedi po cele ure; za cerkev je že eno uro preveč! Pri kartah se porabi včasih celo noč, za spoved pa se ne dobi potrebnega časa!

To je res narobe svet: Kar bi imelo biti prvo, se dene na zadnje mesto; kar bi imelo biti poglobitno, to se ceni le za postransko; kar je minljivo, to se išče, kar je stanovitno in neminljivo, to se zanemarja!

Skozi časno tedaj le tisti hodi prav, ki najprej išče božjega kraljestva in njegove pravice; tisti pa, ki najprej išče časnega kraljestva in njegovih dobrot, ne hodi prav, ker na zadnje vse zgubi. Časno, kar je vedno iskal in ljubil, se mu prej ali pozneje, ali vsaj na zadnjo uro izmuzne, večnega pa dobiti in doseči ne more, ker ga ni nikoli iskal, ali vsaj ne resno in stanovitno. Nasproti pa tisti, ki je iskal pred vsem dušni blagor in večno vzveličanje, na zadnje tudi to res doseže; pa tudi v časnih zadevah navadno ni na slabem, ker Bog drži svojo besedo in ga ne pusti brez pomoči. Vsaj vidimo, da Bog blagoslovi take, ki najprej in najbolj skrbé za dušo. Takim se delo dobro oblega. — Zato, ker svoje molitve zvesto opravljajo, zato svojega dela ne zanemarjajo, ampak je še boljše in pridniše izvršujejo! In zato, ker večkrat k sv. zakramentom pristopajo, niso nič revniši. Zato, ker so v Marijini družbi ali v tretjem redu, zato njih delo ni slabše! In šele na zadnje, kako bo ž njimi? Menda tudi ne slabo! Če so celo življenje skrbeli za dušo, tudi na zadnje ne bo napačno zanje. Časno bodo sicer pustili, pa ne s težkim srcem, ker ga niso navezovali nanj; dobili in dosegli pa bodo večne darove, katere so vedno iskali!

Naj že gledamo to reč od katere strani hočemo, moramo spoznati, da je najbolje, če po nauku Kristusovem iščemo najprej božjega kraljestva in njega pravice. Če nam potem tudi v časnih zadevah spodleti, kaj za to, da smo le dušo rešili, da se le vzveličamo! Kako žalostno pa je za tiste, ki le časnega iščejo, svojo dušo pa zanemarjajo, in tako na zadnje oboje zgubé. Časno, kar so iskali, morajo pustiti; večnih dobrot pa dobiti ne morejo, ker niso zanje marali, ker jih niso iskali, ali vsaj ne resno in zadosti iskali! Zato je res treba Boga prositi, da bi modro in previdno živeli na tem svetu, kot popotniki in tujci; da bi skrbeli najprej za dušo in nje vzveličanje: ali z drugimi besedami, da bi tako hodili skozi časno, da ne zgubimo večnega! Amen.

J. Ažman.

Deveta nedelja po Binkoštih.

Dejanska milost.

Da bi bilo spoznalo tudi ti in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj je pa skrito pred tvojimi očmi.

Luk. 19, 42.

Resnobne, pomenljive so besede, ki ste jih slišali ravnokar brati iz sv. evangelija. Presunjen denem evangeljsko knjigo iz rok, besede mi pa ne gredó iz spomina. Jezus joka! Jezus, ki je prinesel svetu in nebu veselje, on joka! In zakaj joka? Ali morda zavoljo trpljenja, ki ga čaka? Ali morda že v duhu občuti udarce? Ali se vidi osramotenega pred sovražniki? Ali vidi že stesan križ pred seboj, da ga je groza? Odrešenik pač vse to vidi in kliče k nebeškemu očetu: „Oče, ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!“ On pa ne joka nad seboj, ampak nad nesrečnim Jeruzalemom, ki je kamenjalo in morilo preroke, ki ni „spoznalo svojega dné“, ki ni hotelo porabiti milosti, ki mu jo je Bog ponujal. Da mi ne postanemo podobni Jeruzalemu, ki ni znal ceniti milosti božje, zato vam bom danes govoril o milosti božji in sicer vam bom pokazal:

I. da moramo za milost božjo prositi in

II. ž njo tudi sami delovati.

I. Mi moramo Boga za njegovo milost prositi. Zakaj? Da vam ob kratkem povem: zato, ker brez milosti božje ne moremo nič storiti, z milostjo božjo pa vse. Brez milosti božje ne moremo nič, še dobre misli ne moremo imeti, kakor pravi apostol, še manj pa kaj dobrega storiti. Sami iz sebe smo slabi, grešni ljudje; če nas Bog ne razsvetli, potem v temi blodimo, komaj vemo, zakaj smo na svetu in kam bomo prišli po tem kratkem in revnem življenju. Če nas Bog ne podpira in nam ne daje moči, potem vsak trenutek lahko pademo v greh, iz enega v drug greh, padamo zmirom globokeje v svoje pogubljenje.

Saj je gotovo to že vsak izmed nas sam skusil! Kedar pride skušnjava ali nevarnost k grehu, kdo bi bil tako močan, da bi jo iz svoje lastne moči premagal, ne da bi ga podpirala milost božja? Sv. apostol Pavel sam opisuje našo slabost v svojem listu do Rimljanov. Tam pravi: *Dobrega, katero hočem, ne storim; temuč hudo, kar nočem, to delam. Imam namreč dopadajenje nad božjo postavo v svojem notranjem; čutim pa drugo postavo v svojih udih, katera se bojuje zoper postavo mojega duha, katera me deva v sužnost, postavo greha, katera je v mojih udih.* In nazadnje zdihne: *Jaz nesrečni človek, kdo me bo rešil te moje slabosti?* In sam sebi odgovori ter pravi: *Milost božja po Jezusu Kristusu Gospodu našem!*

S temi besedami hoče reči sv. apostol, da on sicer spozna, da mora dobro delati in se greha varovati, ali preslab je za to, iz svoje lastne moči tega ne more storiti, in če pride skušnjava, pa ga precej premaga in zapelje v greh. Le milost božja pa mu dá moč, da skušnjavo lahko premaga, kajti, kakor sam pravi: *Vse morem v tem, ki me kreпча in mi daje moč!*

In poslušajte, dragi kristijani, kaj pravi Jezus sam. Ko je enkrat učil, koliko truda in prizadevanja je treba, če hoče človek v nebesa priti, kako težko je pri tolikih skušnjavah in nevarnostih svojo dušo rešiti, so mu rekli njegovi učenci vsi žalostni in otožni: *Gospod! če je tako, kdo se bo potem zveličal?* In Jezus jim je odgovoril: *Kar je pri ljudeh nemogoče, je mogoče pri Bogu.* Če nas on s svojo milostjo podpira, potem vse lahko storimo, tudi v nebesa lahko pridemo.

Morda ste že sami včasih mislili in ste se čudili, kako morejo nekateri vašega stanu, vaših znancev, tovarišev in tovarišic tako pobožno in lepo živeti. Čudite se, kako skrbno nekateri ohranijo svojo nedolžnost in čistost, akoravno so v ravno tisti

starosti, ravno tistega spola in v ravno takih nevarnostih in skušnjavah, kakor morda kdo drugi, ki je pa pri takih okoliščinah grešil. Včasih se mora človek čuditi, kako se marsikdo kar naenkrat spreobrne, v najbolj nevarnih letih, v mladosti, kjer je največ nevarnosti, kako se naenkrat poboljša in začne pobožno živeti. Čudno je, kako marsikdo potrpežljivo prenaša svoje križe in težave, kako je pri vseh svojih skrbeh in nadlogah popolnoma vdan v voljo božjo. In človek se pri tem kar nehoté praša: Kako je to mogoče? O, dragi kristijani, z milostjo božjo je vse mogoče. Kogar Bog podpira s svojo milostjo, tisti lahko in z veseljem dobro dela in se varuje greha. Saj pravi sv. apostol Pavel: *Po milosti božji pa sem to, kar sem!*

In kaj pa sledi iz tega? To, dragi kristijani, da moramo Boga najprvo in najbolj goreče prositi za njegovo milost in pomoč. Ali se pa to tudi godi? Bojim se, da ne! Mnogi molijo in prosijo; toda za kaj pa? Največkrat za časne stvari in potrebe. Marsikak gospodar in gospodinja morda večkrat prosita za srečo na polju in pri živini, kakor pa za večno zveličanje svoje in svojih otrok. Mladina večkrat prosi za časno srečo in da bi se ji dobro godilo, kakor pa za ohranjenje čistosti in nedolžnosti; marsikdo bolj prosi, da bi ga ne zadela časna nesreča, kakor pa da bi ne padel v greh. Mi moramo sicer prositi za časne stvari, za vsakdanji kruh, kajti mi nismo angeli, mi smoljudje, mi moramo jesti in piti. To je res, mi nismo angeli, toda mi pa tudi nismo živali, ki skrbé le za svoje telo, ampak smoljudje vstvarjeni za nebesa, za večnost. In zato moramo, kakor pravi Jezus sam, najprvo iskati božjega kraljestva, zato moramo najprvo gledati, da bomo prišli v nebesa, da bomo dobro delali in se greha varovali. Da moramo res za vse to najprvo prositi, to nas je učil Jezus sam v očenašu, katerega tolikokrat vsak dan molite. Tam nas je učil, da moramo prositi, da bomo prišli enkrat v nebesa, da bi nam odpustil naše dolge, naše grehe, da bi nam pomagal s svojo milostjo v skušnjavah in nevarnostih. V očenašu kakor tudi v drugih molitvah moramo večkrat prositi za milost božjo. Kajti kakor sami veste in spoznate, milost božja nam je neobhodno potrebna, če hočemo priti v nebesa; dal nam bo pa Bog to milost le takrat, če ga bomo zanjo prosili. In če pa nam jo bo dal, potem bomo vse lahko storili, potem se bomo lahko zveličali, posebno če bomo

II. tudi sami kaj delovali z milostjo božjo.

Bog nas je zato vstvaril, da bi mu tukaj na tem svetu zvesto služili in enkrat v nebesa prišli. Toda on nam pa nebes ne bo dal zastonj, ampak ž njegovo milostjo se moramo mi sami prizadevati in kaj storiti, da si bomo nebesa zaslužili. Večno zveličanje je milost božja, pa ob enem tudi plačilo za naš trud in pobožno življenje na tem svetu. *Nobeden*, pravi sv. apostol Pavel (II. Tim. 2, 5.), *ne bo kronan, ako se ni po postavi vojskoval*. In Jezus sam je rekel: *Ne vsak, kateri mi pravi Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak tisti, ki stori voljo mojega Očeta, pojde v nebeško kraljestvo*.

Bog nam dá svojo milost, če ga zanjo prosimo. On že stori svoje; toda mi moramo pa tudi svoje storiti, in ž njegovo milostjo sodelovati. Ali pa mi vi sami povejte, kaj morate storiti, ako hočete, da boste na polju veliko pridelali. Da, ljubega Boga moramo za njegov blagoslov prositi, boste rekli. Prav! Toda to je še premalo; vi morate njivo pognojiti, preorati, sejati od jutra do večera, v potu svojega obraza trdo delati. Kajti drugače bi vaše njive ne obrodile, tudi če bi cel dan, cel teden molili. Saj pravi znan pregovor: Moli in delaj! Molitev je najprva; Bog mora dati svoj blagoslov, toda potem morate pa tudi sami delati, če hočete, da bo Bog vašo molitev uslišal.

Kakor v navadnem, tako je tudi v duhovnem življenju; tudi tukaj velja: Človek, pomagaj si sam, delaj, kolikor moreš, potem bo Bog tudi pomagal in še več storil, kakor ti sam storiti moreš. Krščanski stariši! Če vi ljubega Boga prosite, da bi bili vaši otroci pridni in čisti in da bi enkrat v nebesa prišli, potem morate vi tudi svoje storiti. Dajte svojim otrokom lep zgled, pazite nanje noč in dan, zgodaj že jih vzgojajte v božjem strahu, kajti le takrat, če se bodo Boga bali, le potem bodo ostali pridni. In če ti, krščanska mladina, prosiš Boga za ohranjenje čistosti in nedolžnosti, potem moraš tudi ti svoje storiti. Nikar ne hodi na kraje in na razveseljevanja, kjer morda pri godbi in plesu pregrešno veselje vživaš, nikar ne zahajaj med osebe, od katerih nikdar boljša, ampak zmirom le slabša domu prideš. In če ti, kristijan, bodi kdorkoli hočeš, prosiš Boga za milost pravega spreobrnjenja in poboljšanja, potem tudi sam kaj stori; odtrgaj se, naj velja kar hoče, od igre, pijače, hiše, slabe družčine, pregrešnega znanja, ki le v greh napeljujejo. Zapusti sam te stvari, kajti Bog ne bo s teboj delal čudežev, on te ne bo v ognju živega ohranil, če ti nalašč v plamen skačeš, on te ne bo greha obva-

roval, če se ti sam nočeš varovati bližrje priložnosti k grehu.

Dragi kristijan! S'ori tedaj svoje, delaj z milostjo božjo, potem ti bo Bog, kakor je Jezus sam rekel: zmirom več milosti dajal.

Toda ljubi Jezus je pa še nekaj drugega rekel in tudi to ti hočem povedati. Če namreč mi z milostjo božjo ne sodelujemo, potem nam Bog odtegne svojo milost. To je Jezus pokazal v priliki o dobrih hlapcih in o lenem hlapcu.

Neki gospod, pravi Jezus, je dal enemu hlapcu pet, drugemu dva, in tretjemu en talent, in je rekel, da naj s tem denarjem kupčujejo, da bodo kaj prislužili. Prvi je s svojimi petimi talenti pridobil pet drugih, drugi z dvema zopet dva druga, tretji pa je šel in je svoj talent zakopal in ni nič ž njim kupčeval. Čez nekaj časa je gospod tirjal račun od svojih hlapcev in je prvima dvema rekel: *Prav, dobra in zvesta hlapca, ker sta bila v malem zvesta, vaju bom čez veliko postavil.*

S to priliko je hotel Jezus reči: Kdor z milostjo božjo pridno sodeluje, ta bo zmirom več milosti od ljubega Boga dobil. In zato, dragi kristijani, delajte zvesto z milostjo, ki vam jo Bog dá, kajti če bi vi njegovo dobroto in milost zametavali, vam jo bo odtegnil. Če bi bil leni hlapec s svojim talentom le en nov talent pridobil, bi bil njegov gospod ž njim zadovoljen. Bog tudi od nas ne zahteva več, kakor kar moremo storiti. Toda leni hlapec je svoj talent popolnoma pustil, zakopal ga je in si ni ž njim nič pridobil. In kaj se je zgodilo ž njim? Gospod mu je še tisti talent vzel in mu je rekel: Kdor nima, mu bo še to, kar se zdi da ima, odvzeto, to se pravi: Kdor z milostjo božjo ne dela, ampak jo zametuje, tistemu bo popolnoma odvzeta.

O, dragi kristijani! Če bi nam Bog odtegnil svojo milost! Kaj moremo storiti brez milosti božje? Kam bomo prišli brez milosti božje? Naj to vsak sam dobro premisli, saj odgovor mu bo lahak.

In zato, dragi kristijani, ne zametujte milosti božje. Pred vsem zvesto poslušajte glas svoje vesti. To je božji glas in vaša vest vas tolikrat in tako jasno opominja, kakor vas človek na prižnici ne more opominjati. Ta glas pravi: Tega ne smeš, to je greh, smrten greh zoper čistost in sramežljivost. Poslušajte ta glas, sodelujte z milostjo božjo, da ne bo ta glas utihnil v vaših prsih, da vas ne bo Bog zapustil s svojo milostjo. Pri sv. maši, ki se danes za vas vse daruje, se vas bom vseh spominjal, in bom Boga

za vas prosil, ne da bi vam dal časnih dobrot, ampak da bi vas greha varoval in vas vse pripeljal v nebesa. Toda sprostiti vam nebes ne morem, če sami nočete nič storiti. Zato se sami varujte greha, slabih družčin in krajev, kjer se vživa pregrešno veselje, varujte se jih posebno ob nedeljah in praznikih. Če pa tega nočete storiti, če vam nobena beseda nič ne pomaga, potem bo Bog svojo milost od vas odtegnil in vas bo zapustil. Potem Zveličar tudi nad vami joka in vam veljajo besede: *Da bi spoznali tudi vi in slasti ta svoj dan, kar je v vaš mir! Zdaj je pa skrito pred vašimi očmi.* Amen.

M. K.

Deseta nedelja po Binkoštih.

1. Kako se moramo pri sv. maši obnašati.

Cestninar je šel opravičen v svojo hišo, farizej pa ne. Luk. 18, 14.

Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej, eden pa cestninar; oba sta imela enak namen, isto opravilo, pa ga nista enako opravila. Cestninar je šel opravičen domov, farizej pa ne. Kaj podobnega se ponavlja vsak dan med nami. Dva se podasta k enemu delu ali opravilu, pa vendar ga ne opravita oba enako, ker enako ne delata. Eden prejme plačilo ali pohvalo, drugi ne. Ozrmo se danes na najimunitnejše opravilo, pri katerem smemo biti, na sv. mašo. Od te najsvetejše daritve pa imajo ljudje različno korist. Sv. maša je najsvetejša reč, ki si jo človek le misliti more, in jo na svetu imamo, največja skrivnost, ki jo nas uči sv. vera. — Jaz sem vedno te misli: Ako bi ljudje o sv. maši bili prav dobro poučeni, ko bi prav vedeli, kaj da je sv. maša in kaj se godi pri njej, gotovo bi še rajši hodili v cerkev, pobožnejše slišali sv. mašo in več dobrot ter več dobička imeli od nje. Zatorej vam hočem danes prav na kratko pa lahko umljivo razložiti najpotrebniše resnice o sv. maši, in vas poučiti, kako moramo pri sv. maši biti, da postanemo deležni milosti te najsvetejše daritve.

I. Kaj je sv. maša? Iz krščanskega nauka vemo, da je sv. maša nekrvava daritev nove zaveze, spomin tiste krvave daritve, katero je Jezus Kristus na križu opravil. Kar se je torej godilo na gori Kalvariji, kakor je Zveličar na križu visel in umrl ter se daroval nebeškemu Očetu za grehe celega sveta, to se godi pri vsaki sv. maši na nekrvavi način. Jezus Kristus je sam postavil sv. mašo pri zadnji večerji, ko je s svojimi učenci zavžil velikonočno jagnje. Bilo je še nekoliko kruha na mizi in nekaj vina v kelihu. Tedaj vzame Jezus kruh v svoje častite roke, povzdigne oči proti nebu k svojemu Očetu, ga zahvali, posveti kruh, ga razlomi in poda svojim apostolom rekoč: *Vzemite in jejte, to je moje Telo, ki bo za vas v smrt dano. To delajte v moj spomin* Potem vzame kelih z vinom v svoje prečastite roke, spet zahvali svojega nebeškega Očeta, posveti kelih ter ga podá apostolom rekoč: *Vzemite in pijte iz njega vsi, ker to je moja kri, kri nove zaveze, katera bo za vas in veliko njih prelita v odpuščanje grehov. Kolikorkrat to storite, storite to v moj spomin*. Apostoli so vzeli podobo kruha iz Jezusovih rok in so jedli, podali so kelih z roke v roko, in vsi so iz njega pili. Ali kar so apostoli jedli, ni bil več kruh, ampak je bilo Jezusovo resnično Telo; kar so pili, ni bilo več vino, ampak Jezusova resnična Kri; zakaj on je s svojo mogočno besedo, katero je izrekel nad kruhom in vinom, storil velik čudež; kruh je spremenil v ravno tisto Telo, ki je bilo drugi dan, petek popoldne o tretji uri, na križu za nas umorjeno. Vino je spremenil v ravno tisto Kri, ki jo je drugi dan na križu za nas pretil v rešni dar. Samo podoba kruha in vina je ostala. Tako je tedaj Jezus postavil nekrvavo in skrivnostno daritev nove zaveze, katera se imenuje sv. maša. On je prvi na zemlji maševal; za njim pa apostoli ter vsi njihovi nasledniki, katoliški mašniki. Tako se tedaj spolnjujejo besede Odrešenikove: *Vse dni bom ostal pri vas do konca sveta*. Sv. maše se neprenehoma darujejo. Ko imamo mi noč, imajo postavim v Ameriki dan, in ko so pri nas v noči cerkve zaprte, zbirajo se tamkaj verniki k sv. daritvi. Sin božji se tedaj neprenehoma daruje na naših altarjih. Kolikorkrat se sv. maša daruje, tolikrat se zgodi največji čudež, ker pride na altar Jezus sam, v podobi kruha in vina. Kristjan, ali je mogoče, da bi pri tej najsvetejši daritvi ostal mrzlega srca in brez pobožnosti?

Ne morem obširno govoriti o veliki ceni in o namenu sv. maše, ampak le na kratko rečem: S sv. mašo se naš Bog in

Gospod najbolj časti, in ž njo se mu skaže največja čast in zahvala. Pri sv. maši pa tudi najložji dosežemo, kar potrebujemo za svoje vzveličanje; ž njo se pa tudi znatno pomaga dušam v vicah. Sv. tridentinski zbor pravi, da je Bog posebno milostljiv v tem času, kadar se sv. maša bere; in da takrat sedi na prestolu svojih milosti. Z velikim zaupanjem se podajmo k temu prestolu, kakor nas opominja sv. apostol Pavel rekoč: *Podajmo se tedaj s zaupanjem k prestolu milosti, da zadobimo usmiljenje in najdemo milost o priložnem času.* „Tudi angeli“, pravi sveti Krizostom, „čakajo posebno na tisti čas, kadar je sv. maša, da za nas prosijo.“ In še pristavi: „Kar človek pri daritvi sv. maše ne izprosi, bo pač težko ob drugem času izprosil.“ — Iz vsega tega tedaj spoznamo in se učimo, kako imenitna, kako sveta in čudapolna je daritev sv. maše, v kateri je Jezus pričujoč v podobi kruha in vina in se Bogu za nas daruje. Gotovo je, ljubi moji, da je v tem času, ko se sv. maša daruje, vse polno angelov krog altarja, ki Jezusa molijo in mu prepevajo večno slavo, čeravno naše pregrešne oči in ušesa tega nič ne vidijo in ne slišijo.

II. To, ljubi moji, je sv. maša, in zatorej sv. katoliška cerkev vernikom ostro zapoveduje ob nedeljah in praznikih biti spodobno pri celi sv. maši. Spodobno se moramo obnašati, kar telo zadeva, pa tudi v duhu moramo biti pazljivi in pobožni.

1.— a) Kristjan mora biti pri sv. maši t e l e s n o pričujoč, tedaj na vsak način v cerkvi. Le kadar je cerkev tako natlačena, da vsi vánjo ne gredó, ali kdor je tako bolehen, da prevelike soparice po leti ne more prestati, ta bi smel tudi pred cerkvijo ostati. Ravno tako bi smele zunaj ostati matere z malimi otroci v naročju, da bi ti v cerkvi ne delali nepokoja in bi drugih ne motili. Kadar se pa lahko v cerkev pride in ni nobenega vzroka zunaj ostati, treba je na vsak način med sv. mašo biti v cerkvi, v kateri se daritev sv. maše opravlja. Cerkev je namreč hiša molitve, in v cerkvi se človek najložje obvaruje posvetnih misli, in najložje povzdigne svoje misli in želje proti Bogu.

b) Treba je pa tudi skrbeti, da se nobeden poglavitnih delov sv. maše ne zamudi. So pa poglavitni deli sv. maše: Evangelij, darovanje, povzdigovanje in obhajilo. Kdor bi enega ali drugega teh delov zamudil, bi že ne bil pri vsi sv. maši. Tak kristjan bi ne bil pri celi sv. maši, in bi ne izpolnil druge cerkvene zapovedi. Kdor malo prepozno, vendar še p r e d e v a n g e l i j e m pride k maši, ta je deležen sv. daritve. To vam povem, da si ne boste

vesti delali, ko bi katerikrat po nesreči nekoliko prepozno prišli, vendar še pred evangelijem. Kdor pa iz nemarnosti in radovoljno sv. mašo zamuja, ta gotovo greši. — Kadar tedaj začne vabiti k božji službi, odpravite se z veseljem od doma in hitite v cerkev molit in častit svojega Boga, zahvalit se mu za prejete dušne in telesne dobrote, in prosit ga za daljno pomoč. In dasiravno pridete še pred uro do župnijske cerkve, vendar nikar ne stojte pred cerkvijo, ampak pojdite noter, da se pripravite in zberete svoje misli za tako imenitno reč, kakor je služba božja. Blagor kristjanu, ki tako dela, ker Duh božji ga vodi!

Treba je pa tudi, da se ostane v cerkvi do konca, ko namreč duhovnik v zakristijo gré. Mašnik pa včasih komaj sveti križ stori, in marsikateri že pri durih tiščí, kakor bi ga kdo podil iz božje hiše. Taki so res Boga boječi, pa v slabem pomenu. Sv. patrijarh Janez Miloščinar je opazil, da nekateri, še predenj je poslednji evangelij končan, iz cerkve tiščijo in se pred cerkvijo prijazno pogovarjajo. To je sv. moža bolelo, in kaj stori? Nekega dné odmoli urno sv. evangelij in se nagloma poda pred cerkev, ter se vstopi med množico. Na vprašanje, zakaj je storil, jim odgovori: „Ljubi moji otročiči! Kjer so ovčice, tam mora biti tudi pastir. Ali pojdite v cerkev, in jaz z vami, ali pa ostanite tukaj, in jaz ostanem tudi tù. Zavoljo vas pridem sem v cerkev, záse bi v svoji kapelici lahko maševal.“ Le parkrat je bil to storil, in ta razvada se je opustila, vse je lepo do konca v cerkvi ostajalo. — Vi pa, ki spoznate velik pomen sv. maše, ostanite do zadnjega trenutka v cerkvi, in nikar ne zapustite svojega pastirja, dokler se sam ne loči od vas.

Kaj čem pa o tistih reči, ki zlasti o poletnem času brez vsega vzroka zunaj cerkve ostanejo in tamkej na zidu sedeči se pogovarjajo ali celo norčije vganjajo. Kaj čem reči? Tako malo so pri sv. maši, kakor bi bili doma ostali, in ker pri maši niso, smrtno grešé. V starih časih, ko je bila še očitna pokora v navadi, so grešniki zunaj cerkve ali v preddvoru ostali in mimogredoče prosili, naj se njih spominjajo v molitvah, da bi ložje zadobili odpuščanje. Dandanes pa je očitna pokora odpravljena, ni treba tedaj zunaj cerkve ostajati in v cerkev gredoče s svojim obnašanjem pohujševati in motiti. Kdor tedaj ne bi rad veljal za očitnega grešnika, naj pride v cerkev in naj dá Bogu spodobno čast in hvalo.

c) Gledé telesnega zadržanja je pomniti, da se moramo, takoj ko v cerkev pridemo, poškopiti z blagoslovljeno vodo, in če je v cerkvi shranjeno sv. Rešnje Telo, poklekniti z desnim kolenom do tal. Ako je sv. Rešnje Telo med mašo izpostavljeno, je treba celo mašo klečati, naj bo navada taka ali taka. Le pri pridigi, ko je sv. Rešnje Telo zagrnjeno, sme se stati. Če pa sveto Rešnje Telo ni izpostavljeno, naj se pa kleči vsaj od povzdigovanja do takrat, ko mašnik sveto Kri iz keliha zavžije. Marsikje je razvada, klečati samo med povzdigovanjem in kadar za obhajilo trikrat pozvoni. Ko se mašnik obhaja, in bi ljudstvo imelo vsaj po duhovno se obhajati, takrat že vsi vstanejo, akoravno je razločno zapovedano med obhajilom klečati. Vstati se sme tedaj šele takrat, ko duhovnik izpije sv. Kri iz keliha. Poklekniti je tudi pri mašnikovem blagoslovu, in če se po sveti maši obhaja, in sicer cel čas morate klečati, dokler se sv. Rešnje Telo ne spravi v tabernakel.

Kadar se iz cerkve gré, moramo tudi do tal prikloniti se z desnim kolenom, ne pa malo počepniti, kakor je sploh navada. Glejte po velikih mestih ni ravno velike vere. Vendar kar jo je, je odkritosrčna in krepka. Ravno gledé poklekovanja sem se moral čuditi, kjer sem še bil po večjih mestih, da je gospôda, kakor preprost meščan pokleknila do tal, gredé v cerkev ali iz nje. Ravnajte se tedaj po tem, kar sem vam omenil; pred vsem glejte na otroke, da se tega privadijo, in prepričani bodite, da boste imeli obilo dušnega sadú od tega.

2. Treba je pa tudi pobožno in pazljivo slišati sveto mašo. Kristjan mora tedaj obujati taka čuvstva v svojem srcu, ki se strinjajo s poglavitnimi deli sv. maše.

a) Pri sv. evangeliju vstanete in se lepo pokrižate v znamenje, da vse verujete, ker je Jezus učil, kar so apostoli oznanovali, in ker nam rimska katoliška cerkev zapoveduje verovati. Po teh naukih hočete vedno živeti, nikdar se jih sramovati, ampak ko bi treba bilo, zanje celo življenje dati. Take misli naj vas navdajo med sv. evangelijem.

b) Pri darovanju mislite, da zdaj mašnik prosi nebeškega Očeta, naj bi kruh in vino, ki se bode skoraj spremenilo v telo in kri Jezusovo, blagovoljno sprejel za žive in mrtve. Tudi vi darujte Jezusa za sv. katoliško cerkev, za svoje starše, sorodnike, prijatelje in sovražnike, za pravične in grešnike, za vse žive in mrtve kristjane. Pred vsem pa posvetite Bogu vse svoje misli in

želje, besede in dejanja, in recite mu, da ste pripravljeni vse storiti in pretrpeti, kar vam je od Boga namenjenega.

c) Pri povzdigovanju mislite, da se zdaj na altarju ravno to godi, kar se je zgodilo pri zadnji večerji, ko je Jezus spremenil kruh in vino v svoje Rešnje Telo in svojo Rešnjo Kri. S priklo-njenim životom molite Jezusa, pričujočega v podobah kruha in vina. Mislite si tudi, kakor bi ga videli na križ povzdignjenega trpeti za naše grehe. Oh, v kako žalost se mora vtopiti naše srce, ko se spomnimo, da je Jezus zovoljo naših grehov umrl grozne smrti na križu. Ponižajmo se tedaj in molimo ga s skesanim srcem. Sveti učenci nam povedó, da pride med mašo tisoč in tisoč angelov iz nebes v cerkev, da Jezusa molijo s ponižnostjo in veliko častjo. Sv. škof Krizostom pripoveduje, da je med povzdigovanjem sam večkrat videl cele trume angelov iz nebes priti na altar, kjer so Zveličarja molili, in se tudi po cerkvi razšli, da so vnemali srca tistih, ki so se pripravljali za sv. obhajilo.

d) Pri obhajilu se tudi vi po duhovno obhajajte. Izrečite željo sprejeti Jezusa v svoje srce, samo prej očistite to srce z obžalovanjem svojih pregreh, in s trdnim sklepom, ne več grešiti. Prosite potem Jezusa, naj pride k vam s svojo milostjo, naj v vas živi, vam razsvetljuje um in pamet in napolni srce z božjo ljubeznijo.

Glejte, preljubi v Kristusu! Ako nas bodo taka čuvstva navdajala, gotovo se bomo tudi s telesom spodobno obnašali. Kdor pa šepeta in se okrog ozira, kdor leno sloni ob zidu, kdor celo v najsvetejših trenutkih ne pripogne svojih kolen ali samo z enim kolenom leno poklekne, ta s svojim obnašanjem očitno kaže, da je njegovo srce prazno, пусто, da je njegova vera slaba in krhka, on kaže, da ne pozna cene in pomena presvete daritve.

O koliko je kristijanov, ki goreče hrepené po sv. maši, pa ni duhovna, ki bi jo opravil. Radi bi šli pol dneva daleč, da bi bili deležni sv. daritve, posebno pa v krajih, kjer so misijoni, ali le na kake tri mesece je misijonarjem mogoče obiskati svoje oddaljene ovčice in jim maševati ter lomiti sv. kruh. Še žalostnejši so kraji, kjer se sveta maša še obhajati ne sme.

Na Francozkem so neverni puntarji pred 100 leti podrli altarje, pomorili mašnike in jih iz dežele pregnali. Kristijani so iskali božje službe, pa ni je bilo blizu. Kaj storé bogoljubni primorci? O polnoči priplava od daleč mala luč po morju, in iz šumečega morja rahlo zvoni. Z visokih planin deró trume ljudi. Ob morju stopijo v čolnice in odrinejo na morje. Luč vedno svetleje gori, zvon vedno glasneje zvoni. Prikaže se barka, na barki altar, na

altarju goré sveče, pred njim stoji duhovnik v mašnem oblačilu, pripravljen na morju služiti sv. mašo, ker jo na suhem ne sme opravljati. Zdaj pozvoni k sv. maši, vse po čolnih poklekne, se pokriža in iz vseh grl zadoni:

„Pred stolom Tvoje milosti,
Tvoj verni ljud kleči.“

Tako vedó ljudje sv. mašo ceniti, kjer je nimajo. Mi smo tako srečni in jo imamo. Zatorej vam še enkrat rečem: Bodite vselej pazljivo, spodobno in pobožno pri celi sv. maši. Molite iz bukvic mašne molitve: ali če brati ne znate, molite s ponižnim srcem žalostni del sv. rožnega venca, katera molitev je Bogu posebno dopadljiva. S takimi mislimi, željami in občutljeji bodimo pri sveti maši, kakršne bi bili občutili na gori Kalvariji pred svetim križem, na katerem je Jezus za nas umrl. Z živo vero, sveto častjo, z globoko ponižnostjo bodimo vselej pri sveti maši, potem bomo v nebesa pomagali sebi in drugim. Amen. *P. H.*

2. Ogledalo napuha in ponižnosti.

Vsak, kdor se povišuje, bo ponižan
Luk. 18, 14.

Pred tristo leti je živel na Nizozemskem slikar, ki se mu je zaradi njegovih umetnih slik čudil vesoljni svet. Nekega dne zopet naslika krasno podobo. To je bila otroška glavica z ljubeznjivim nasmehom na obrazu. A slavni slikar vzame zdajci čopič in samo enkrat potegne ž njim po tem angelskem obrazu in glejte, kakšna izprememba! Nasmeh je zginil z obraza, namesto njega pa so bile otročje ustnice nabrane na jok, na tak jok, ki kazí pogostoma obličje svojeglavnim otrokom. Nejevoljni so se obračali gledalci proč od te tako pokažene podobe.

Nekaj podobnega opazujemo večkrat v življenju. Ako bi bil kdo zaradi mnogih čednosti podoben angelu, pa bi legla nanj samo ena senčnata poteza, kateri pravimo n a p u h, bi bila izkažena vsa njegova čednost, ob tla bi bila vsa njegova popolnost. Zaradi te edine poteze mora biti zopern Bogu in ljudem. Kako ostuden je n a p u h in kako lepa je n a s p r o t n a čednost ponižnost, o tem hočemo danes premišljevati.

O ostudnosti napuha nas dodobra prepriča f a r i z e j v današnji evangelijski priliki. Ne dá se tajiti, da je imel ta mož mnogo

dobrega na sebi. Hvale vredno je, da je šel v tempelj molit in se zahvalit Bogu. On se je vendar spomnil svojega stvarnika, svojega največjega dobrotnika. Druga njegova dobra lastnost je bila, da se je rad postil. Kako malo jih je, ki bi se jim prilegal post. Natančen je bil gledé na davščine; točno je dajal desetino jeruzalemskemu templju. On tudi ni bil oderuh. Vsakemu je dal, kar mu je šlo. Glejte, koliko čednosti je blestelo na njem! Sedaj pa pride nekdo in podere vse to krasno duhovno poslopje; kdo je to? — To je napuh.

Napuh je tičal kakor klop na človeku prištevajočemu se stranki, katero so zvali farizejsko. Napuh je bil malodane poglavitni znak farizejev. Le premislimo nekoliko Kristusovo delovanje in njegove vspehe! Na besede Jezusove so se izpreobračali pogani, cestninarji, saduceji, očitne grešnice, izpreobrnil se je razbojnik na križu. Koliko pa se nahaja farizejev v tej dični vrsti izpreobrnljencev? Zakaj so farizeji zakrknili svoja srca in ostali trdovratni? Zato, ker jim je tičal napuh v glavi, na jeziku in v srcu.

Iz golega napuha niso hoteli videti njegovih čudežev. Napuh jim je mašil ušesa, da niso hoteli slišati njegovih nebeških nauk. Napuh jim je zastrupil srca, da se niso mogli poboljšati.

Ali bi bilo mogoče, da bi se bil dal tak učen, bogat in imeniten farizej karati in opominjati od Jezusa, sina uboge nazareške matere, gojenca ubogega rokodelca, zaničevanega tesarja?

Kako naj bi se bil dal poučiti tak premeten mož, ki je znal v sv. pismu sleherno črko, vsako točko, ki je imel vso tedanjo judovsko učenost malodane v mazincu — on naj bi se bil dal učiti možu, o katerem se niti vedelo ni, jeli kdaj hodil v šolo?

Kako naj bi se bil mogel tako globoko ponižati tak farizej, ki je smel zahajati v najodličnejše hiše in ki se v zgovornosti ni mogel nihče kosati ž njim — tak mož naj bi se bil dal učiti od človeka, ki je nosil preprosto obleko, ki mu jo je bila stkala njegova mati v borni nazareški koči; tak mož naj bi se ponižal k človeku, ki je dejal sam o sebi: „Lisice imajo svoje jame, ptice neba svoja gnezda, Sin človekov pa nima, kamor bi položil svojo glavo.“

Kako naj bi se bil on dal poučevati človeku, ki si je izbral za prijatelje, tovariše in sodelavce ljudi najubožnejše vrste, ribiče, stanujoče na bregovih genezareškega jezera, človeku, ki se ni sramoval potolažiti gobavca, katerega se je vsakdo ogibal, človeku,

ki mu je bilo največje veselje v tem, da je mogel izkazovati dobrote tam, kjer se je kazala potreba v najstrašnejši podobi.

Kristus je bil napuhnjenim farizejem gnusoba, bil jim je v zasmeh; saj jih vidimo, kako se plazijo krog njega kakor kače; zakaj? Zato, da bi ga žalili in da bi se mu posmehovali; zato ga vabijo celo v svoje hiše.

Oglejmo si tak prizor iz njegovega življenja! Farizej Simon je povabil Jezusa na večerjo. Tu se je košatil na eni strani farizejski napuh, na drugi strani pa se je javila podoba največje ponižnosti. Očitna grešnica Marija Magdalena pristopi in se zgrudi k Zveličarjevim nogam. Ona se poniža pred Tistim, od katerega pričakuje vso svojo srečo. Videč grozni propad med ponižno spokornico in napuhnjenim trdovratnežem, reče Zveličar Simonu: „Prišel sem v tvojo hišo, pa nisi dal vode mojim nogam — ta pa je s svojimi solzami močila moje noge in jih otirala s svojimi lasmi. Poljuba mi nisi dal, ta pa, odkar je vstopila, ni nehala poljubljati mojih nog. Z oljem mi nisi mazilil glave, ta pa je z dragim mazilom mazilila moje noge.“ Ali si moremo misliti večje ponižanje! Tista, na katero so se malo poprej obračale oči predrznih posvetnjakov, tista, ki se je nedavno ponašala s svojo vablivo postavo in prekrasno obleko, kleči popolnoma izpremenjena pri Jezusovih nogah. Milost božja deluje v njenem srcu. Vsa srečna je, ko čuje tolažilne besede: *Njej je mnogo odpuščenega, ker je mnogo ljubila.*

Kdor se ponišuje, bo povišan — oj kako krasno so se izpolnile te besede Zveličarjeve na Mariji Magdaleni. Zveličar sam jo je povišal. Izvolil si jo je za svojo učenko. Pohvalil je njeno gorečnost za zveličanje, rekoč: *Marija si je izvolila najboljši del, ki ji ne bo odvzet.* Ona je bila med tistimi izvoljenci, na katere je tekla Zveličarjeva kri s križa na gori Kalvariji. Ona je čula vsako besedo umirajočega Sina božjega, ona je čula njegove poslednje vzdihne. Ona je bila ena izmed tistih srečnih duš, katerim se je prikazal Zveličar po svojem vstajenju; tedaj ji je dal častno naročilo: *Pojdi k mojim bratom in povej jim.* To naročilo je Marija Magdalena zvesto izpolnovala. Šla je po Kristusovem vnebohodu po judovski deželi in oznanovala svojim in Kristusovim bratom t. j. judovskemu narodu krščansko vero; tako je delovala tudi pozneje na Francoskem. Po štiridesetletnem spokornem bivanju v puščavi pa se je dvignila na krilih božje ljubezni v nebeške višave.

Tako je bila povišana ponižna Magdalena. In farizej? Njega in vso njegovo ošabno družbo je zadela beseda božja: *Kdor se povišuje, bo ponižan*. On ni našel opravičenja. Zavržen je bil, ker je zavrzel Sina božjega. Zakaj je zadela grozna kazen Jeruzalemsko mesto, kjer so se šopirili farizeji? Zakaj je bilo razdejano? Zakaj je bil porušen krasni tempelj? Zakaj mu ni kamen na kamenu ostal? Zakaj je bilo judovsko ljudstvo tako grozno ponižano? Zakaj je bilo na tisoče pomorjenih, ujetih, v sužnost prodanih in razkropljenih križem sveta? Vse to je storil napuh. Zdi se mi, kakor da bi iz razvalin Jeruzalemskega mesta odmevala Zveličarjeva beseda: *Kdor se povišuje, bo ponižan*.

Kristijani, dvojno ogledalo sem danes postavil pred vas. Komu smo podobni: ali farizejem, ali Mariji Magdaleni? Ali nas vodi blaga ponižnost, ali pa je voditelj našim mislim, besedam, našemu vedenju ostudni napuh? Pri svitu mrtvaške sveče bomo prej ali slej spoznali svojo ničnost, ali tedaj bo prepozno. Ne odlašajmo; spoznajmo svoj nič takoj danes tukaj v svetišču božjem, kakor nekdanj cestinar v templju, tukaj vpričo Jezusa Kristusa, kakor nekdanj Marija Magdalena. Prosimo pri današnji sv. maši Boga za pravo ponižnost, za ono ponižnost, ki je naklonila veliki spokornici Mariji Magdaleni opravičenje. Kakor se trka po povzdigovanju mašnik na prsi, rekoč: „Tudi nam grešnikom bodi milostiv, o Bog!“ — tako naj kliče tudi vsakdo izmed nas z ubogim cestinarjem: „Bog bodi milostiv meni grešniku!“ Amen.

V. B. T. — J. P. V.

Priložnostni govori.

Govor pri slavnosti XXV letnice vladanja sv. Očeta.

Kaj nas vodi v Rim — kaj nas vodi proč od Rima?

Ti si Peter (skala), in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklena vrata je ne bodo premagala.

Mat. 16, 18.

Zvečer dne 19. februarja t. l. so vam oznanili zvonovi pomembljiv dogodek v sv. cerkvi — 25 letnico papeževanja našega sv. Očeta Leona XIII. S tresočim glasom je v dan izvolitve svoje 68 letni kardinal Joahim Pecci govoril besede: „Nisem vreden, da

bi prevzel to službo, toda pokoren svetemu zboru spoznam, da me po Vaših glasovih kliče Bog.“ Kdo bi bil tedaj pričakoval, da bode sivolasni starček celih 25 let tako modro, tako krepko vladal sv. cerkev? Veliko je že bilo dosedaj naslednikov sv. Petra, pa Leon XIII. je šele četrti papež, ki bode vladal 25 let. Ni čuda torej, če se radujejo tega srečnega dogodka ne samo katoličani po vesoljnem svetu, marveč tudi vsi pravični in pošteni drugoverci, ki vedó čislati osebne vrline sv. Očeta, pa tudi spoznajo, kako važno je v obče delovanje papeštva za vse narode na zemlji. Tako je pisal nedavno eden največjih angleških listov „Daily Telegraph“: „Noben papež dosedaj ni imel večje oblasti. Ko je Leon XIII. nastopil papeški prestol, so se predrznili nekateri prerokovati, da je Joahim Pecci zadnji papež. On pa je bil ravno poklican, da na novo vtrdi papeštvo, in petindvajsetletnica, ki se danes obhaja, naznanja zmagoslavje take duhovne moči, kakršne še ni poznal svet. Dandanes je sv. Oče v resnici najbolj očetovska in najbolj spoštovana oseba, ki biva na zemlji.“

Ako tako pišejo drugoverci, ki nimajo tesnih dolžnosti do sv. Očeta, koliko bolj se moramo letos radovati s sv. Očetom mi, otroci katoliške cerkve, mi, ki ne občudujemo samo osebnih lastnosti našega Nadpastirja, marveč verujemo, da je sveta cerkev božja cerkev in da so sveti Oče namestnik Kristusa samega; vsaj sv. Petru je Gospod rekel: *Tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva . . . in zopet: Pasi moja jagnjeta! Pasi moje ovce!* Zato je vže pred 1500 leti učeni Jeronim pisal papežu Damazu: „Super illam petram aedificatam Ecclesiam scio!“ (Vem, da na skalo sv. Petra je zidana cerkev.) To vedó dobro tudi sovražniki Kristusove cerkve in ravno zato tolikanj hrumijo proti Rimu, kličo: Proč od Rima! Proč od Rima!

Z žalostjo zró vsi vneti katoličani, da se ta klic „proč od Rima“ s posebno silo ponavlja ravno v naši mili avstrijski domovini, ponavlja s tem namenom, da bi se iztrgalo iz naročja sv. cerkve ono Avstrijo, ki je od svojega početka bila braniteljica cerkve Jezusove, ono Avstrijo, ki ima katoliški veri zahvaliti svoj obstanek. Ta klic „proč od Rima“ je tirjal med Nemci dokaj odpadnikov, med mnoge Slovence pa je zanesel po slabem časopisju odtujenost do sv. Očeta, mlačnost do katoliške vere, nebrižnost za dušno zveličanje.

Preljubi, svoji materi sv. cerkvi iz srca vdani sinovi in hčere, zbrani in zbrane v tem hramu božjem, povabim vas, da se ravno v tem letu, o slovesni petindvajsetletnici papeževi, z vso prisrčnostjo na novo oklenemo sv. Očeta papeža kot vidnega poglavarja sv. cerkve, kot namestnika Kristusovega na zemlji. Zaprisezimo vnovič zvestobo Jezusu, ki živi in trpi še zmeraj v svoji cerkvi.

Tega našega daru bodo 92 letni starček, sv. Oče Leon XIII., najbolj veselili.

Da pa lažje spolnimo svojo obljubo, zdi se nam potrebno, da pokažemo pota, ki nas vodijo v Rim, pa tudi pota, ki vodijo proč od Rima.

O Marija! Izprosi blagoslova našim besedam, da zadobimo jasno spoznanje o cerkvi božji, pa tudi živo ljubezen do neveste Kristusove.

1. Leta 1799 je bil v bogati in plemeniti angleški rodbini rojen lord Spencer. Star 17 let se odloči angleški plemič, da postane duhoven, pa ne katoliški duhoven, marveč duhoven anglikanske cerkve. V 22. letu je bil nastavljen kot župnik z ogromno plačo 40.000 gld. Njegov oče je bil vpliven državnik, in tako je imel sin lahko upanje, da postane v kratkem škof. Pa ta lord Spencer je bil blag mladenič. Resno se je lotil dela v svojem poklicu. Skromno je živel, pičila mu je bila hrana, samo zato, da je mogel v večji meri podpirati reveže. Vsako nedeljo je pridigal dvakrat, kar sicer na Angleškem ni v navadi. Priporočil je svojim župljanom post in se je tudi sam postil za odpuščanje grehov. Premišljeval je tudi pogosto nauk katoliške cerkve o svetem Rešnjem Telesu in o sv. maši. Polotil se ga je dvom, da bi njegova vera ne bila prava. Dvanajst let je v teh dvomih živel, pa neprestano iskal resnice. Šel je na Rusko in je proučeval rusko razkolništvo; šel je na Nemško, da se je seznanil s krivo vero Lutra Martina; šel je tudi v Rim, da je spoznaval nauke katoliške cerkve. Vrnil se je s svojih potovanj, a bil je še nadalje anglikanec kakor prej. Tu mu pride slučajno v roke knjiga sv. Janeza Krizostoma: „De sacerdotio“, v kateri ta mož vže v četrtem stoletju govori ravno tako o sv. maši in o mašništvu, kakor uči še sedaj katoliška cerkev. Ko Spencer to bere, pravi: „Glej, če je to res, kar piše Janez Krizostom, potem ima katoliška cerkev prav! Pa — Janez Krizostom se je motil.“ Skušal je ta dvom pregnati, pa ni šlo. Vnovič gre v Rim, uči se še dalje, povrne se kot katoličan iz Rima. Ker še ni bil oženjen, je postal katoliški mašnik in je vstopil v strog red. Umrl je leta 1864.

Tako je ta plemeniti mož, zatajivši ves posvetni blišč, našel resnico v katoliški cerkvi največ po premišljevanju prve skrivnosti naše sv. vere — sv. Rešnjega Telesa. In kakor je Spencerja dovedlo v Rim sv. Rešnje Telo, tako je tudi mnogo drugih, spoznavši milost angelskega kruha, zapustilo zmoto in se s prepričanjem oklenilo katoliške cerkve. Kaj se iz tega učimo?

Učimo se: Jezus v tabernaklju je prvi vodnik, ki nas vodi v Rim.

Sv. Rešnje Telo — to je srce naše sv. vere! Kakor iz srca prihaja kri v vse žile in žilice celega telesa in daje vsem udom življenje, gorkoto in lepoto, tako izvirajo iz tabernaklja potoki milosti za naše duše, za naše družine, za cele fare, cele dežele. Gospod je rekel: *Glejte, jas sem z vami vse dni do konca sveta* — in Jezus je res zmeraj pri svoji cerkvi po svetem Duhu, ki vodi in vlada cerkev Kristusovo, pa Jezus je še posebno z nami na altarju, kjer biva kralj nebes in zemlje. Ali se moremo mi dobrotnemu Srcu Jezusovemu dovolj zahvaliti za to milost? In če mi z Jezusom v presvetem Zakramentu radi in večkrat in prav prijateljsko občujemo, kako se ne bi mi navzeli njegovega duha, in kako se ne bi mi navzeli tukaj odločne, stanovitne ljubezni do cerkve Kristusove? To potrjuje skušnja, da kolikor bolj se oklepajo verniki sv. Rešnjega Telesa, tem boljši kristjani so, tem vdanejši otroci sv. cerkve. Ob času, ko se je pred 300 leti razširjevala po Kranjskem kriva vera Lutrova, je bila — žalibog — zavladata po naši deželi velika mlačnost do sv. Rešnjega Telesa. V Ljubljani je bilo od l. 1575 do 1593 na leto samo po 700 sv. obhajil. Zato ni čuda, če se je mogla sprejeti ljulika Lutrovega krivoverstva, in ni čuda, da so se recimo v Kranju upali luterani zasmehovati l. 1578 celo procesijo sv. Rešnjega Telesa. Prišel pa je apostolski škof Tomaž Hren in prišli so jezuiti, ki so vstanavljali posebne bratovščine sv. Barbare v češčenje sv. Rešnjega Telesa, kakršna bratovščina je bila n. pr. na Trsteniku pri Kranju — zaplamtel je nakrat nov ogenj po slovenskih vaseh in trgih in mestih. Ljudstvo je zopet iskalo hrane pri angelski mizi in leta 1636. je bilo samo pri sv. Jakobu v Ljubljani 36.000 obhajancev. Tu imamo jasen dokaz, da sveto Rešnje Telo nas vodi v Rim, mlačnost do svetega Rešnjega Telesa nas vodi proč od Rima.¹⁾

¹⁾ Sv. Oče imenujejo v okrožnici „Providentissimus Deus“ z dne 28. novembra 1897 sv. Rešnje Telo: „vinculum pacis et unitatis“.

2. Okolu leta 1880 je v Kalksburgu nekoč pridigal dijakom znani jezuit P. Abel. Po pridigi vstopi v njegovo sobo gosposki človek in se mu predstavi: baron N. N. iz Saksonskega. „Častiti gospod“, ga nagovori tujec, „ali mi morete odpustiti moje grehe?“ „Da, prosim, gospod baron, če ste katoličan, se more to takoj zgoditi.“ — „Ne nisem! Sem protestant; pa postanem katoličan, ker sicer ne najdem nobenega pripomočka, da potolažim svojo vest.“ In sedaj pripoveduje dalje: „Častnik iz Berolina mi je ubil v dvoboju dragega mi prijatelja. Jaz sem bil za sekundanta. Ko držim v rokah krvavečega tovariša, me zgrabi žalost in jeza, potegnem revolver — in vstrelil sem oficirja. Pred seboj sem imel dva mrliča, in jaz sem postal morilec. Bežal sem v Ameriko, potem sem se potikal po Španskem, nazadnje čez 25 let prišel sem zopet v domovino. Pa miru ne najdem nikjer. Vaša pridiga danes me je močno zadela. Že davno čutim, da je katoliška cerkev prava, pa poguma nisem imel, da bi se je oklenil. Sedaj sem pripravljen to storiti.“ — Po prvi njegovi spovedi je dobil P. Abel naslednjo zahvalo: „Častiti gospod! Vi ste mi pripomogli, da sem zopet zadobil dušni mir in da se mi je odpustil grozni greh dvojnega umora.“

Ta resnična dogodba, o kateri pripoveduje P. Abel sam, spričuje, da sv. spoved je druga pot v Rim, po ravnotisti poti se pa tudi pride proč od Rima.

Zakrament sv. pokore je tisti most, ki se postavi med cerkvijo in dušo spovedenčevo. Duhoven na prižnici se je, v spovednici tudi žanje, če tudi ne samih dobrih del, pa žanje vendar pokoro in kesanje. Duhoven, ki bi samo pridigal, bi bil podoben kmetu, ki bi njivo obsejal, pa potem se za njivo nič več menil, je ne plel in ne okopaval. Verniki pa, dokler hodijo k spovedi, s tem očitno naznanjajo, da jih je resna volja po zapovedih božjih živeti; s tem pričujejo, da poslušajo sv. cerkev, ki veleva zakrament sv. pokore prejemati. Kdor pa začne opuščati spoved, ta pretrga vez s svojimi dušnimi pastirji, in pripušččen sam sebi je podoben rumenemu jesenskemu listu brez dušnega življenja, brez ljubezni do Jezusa, in kot tak je v vedni nevarnosti, da ga najmanjša sapica otrese z drevesa sv. cerkve.

Obilne so milosti dobre spovedi. Ne jemljemo toliko v poštevtistega pouka, katerega spovedenec dobi v spovednici, tudi ne tiste tolažbe in sladke zavesti, katero občuti grešnik, kedar mu je greh odpuščen, marveč višje cenimo posvečujočo milost božjo, ki spovedencu odpira nebesa, in ga sposobi za življenje po veri. Tudi sv. Rešnj. Telesa mi iskreno moremo ljubiti, ako se ne očiščujemo pogosto pri sv. spovedi.

Tako nam je tudi lahko umevno, zakaj sovražniki katoličanstva tako srdito napadajo ravnospoved, in zakaj so tako oblatili velikega svetnika Alfonza Ligvorija. Zakaj tako? Spoved hočejo ljudem pristuditi, da bi več k spovedi ne hodili.

Mi pa se učimo od nasprotnikov svojih, kako važna je spoved: učimo se mi duhovni, da z vso resnobo opravljamo najtežavnejši svoj poklic, ki ga imamo v spovednici — vi pa, preljubi poslušalci, vedite, da tedaj, kedar bodo s pajčevino prevlečene spovednice, takrat bodo tudi vaša srca le s tenko pajčevino navezana na sv. cerkev.

3. Tretja pot, ki vodi v Rim je pa — Marija.

Koliko krivovercev je že Marija pripeljala v Rim, koliko grešnikov se je spreobrnilo na Marijino priprošnje: tacih zgledov ni treba naštevati, slišite jih v pridigah, slišali ste jih mnogo v letošnjih Šmarnicah.

Naj le kratko omenim spreobrnjenje duhovite pesnice Cordule Peregrine. Bila je hčerka protestantovskega pastorja. Nad zakristijo domače cerkve je dobila zaprašen kip žalostne Matere božje, ostanek iz tistih časov, ko se je še v cerkvi Marija častila. Ta kip je deklica z veliko pobožnostjo osnažila, tjekaj je donasala rož Mariji v naročje, tamkaj je opravljala molitve svoje; in vse to je delala še kot protestantska deklica, notranji čut je tirjal, da ljubi Marijo. O res sladko je ime Marija! Kako se pokrepčamo pred njeno podobo, poživimo ob njenih praznikih, osrčimo v njenih svetiščih. Tako umete, kolikega pomena so Marijine družbe, ki se novejši čas tako lepo razvijajo po naši deželi. O da bi le skušali vsi vsikdar posnemati čednosti Marijine, in se radi Marije varovali greha, in po vzgledu Marijinem delali najprej tisto, kar je nam najbolj potrebno: skrbeti za življenje po naukih Jezusovih.

Pred kakimi petimi leti sem enkrat maševal na Brezjah. Ko po sv. maši molim v zakristiji zahvalo, vstopi bogato oblečena gospa ter podari župniku težko, zlato ovratno verižico za novo monštranco. Gledal sem to verižico. Dragoceno delo. Gotovo je bil to ljub družinski spominek, ki se je hranil morda v rodbini leta in leta — pa ljubezen do Marije je bila večja. Da se je blaga gospa odločila tolik dar pokloniti, kaže, kako požrtvovalna je bila njena ljubezen do Marije.

Dokler bomo imeli med nami tako vnete častilce in častilke Marijine, ni se bati, da bomo sv. cerkvi nezvesti postali. O Mariji

se glasi slavospev: „Razdejala si vsa krivoverstva na zemlji“ — kako nam ne bo podelila največje milosti: žive vere, vdanosti do sv. cerkve, ako jo za to prosimo?

4. Tu imate tri poti, ki vodijo v Rim — sv. Rešnje Telo, spoved in Mater božjo. Veste pa, da človek na potu lahko opesča, lahko zaide. Zato je potreben še en pripomoček: Ta je — ponižna molitev.

Dr. Lämmer, učeni profesor v Berolinu, je našel resnico v katoliški cerkvi: „In vendar“ — pravi sam — „bil sem še daleč proč od cerkve; ne po učenju in učenjaških razgovorih, marveč po molitvi sem šele došel do jasnosti in miru, kakršnega svet ne more dati.“ Poslušal je namreč nasvet Alban Stolz-a, da naj vsak protestant moli vsak dan eno Češčeno Marijo. „Sedaj šele — pravi — sem razumel prelepi molitvi „Pod tvojo pomoč pribežimo“ in „Spomni se, o Devica“, vsak dan sem izrekal presladki Marijini pozdrav, vsak dan proslavljal deviško Mater božjo ter jo prosil za razsvetljenje, da me pripelje v „eni hlev“ katoliške cerkve. Moja učenjaška domišljavost je zginila. Na kolenih in s solzami pred sv. razpelom sem v svoji tihi sobici izbojeval boje, ki so mi silili v dušo. Molitev je pregnala vse dvome. In ko sem potrkal na vrata sv. cerkve in prosil za vsprejem, sem mogel odločno reči, da trdno verujem vse, kar uči katoliška cerkev.“¹⁾

Da, ponižna molitev je neobhodno potrebna. Koristno je poučavanje cerkvene zgodovine, koristno premišljevanje velikih del, katere je vže sv. cerkev na zemlji dovršila, koristno je brati življenje svetnikov, potrebno in koristno je branje poštenih časnikov, vsaj slabo, protiversko berilo je strup za vsacega vernika, da postane mlačen, in nazadnje celo nasprotnik sv. cerkve: a nad vse potrebna je molitev, ker le molitev dela ljudi svete in pobožne in sposobne za dela, katere zahteva vera Kristusova.

Na puh, združen z lahkomišelnostjo je za mnoge glavni zadržek, da se nočejo podvreči naukom Zveličarjevim. Zato ne prejmejo milosti, ki je po nauku tridentinskega zbora potrebna, če hočemo verovati, upati, ljubiti ali se kesati svojih grehov. Sad ponižne molitve je prava katoliška zavest, ki velewa vsakteremu posamezniku, da spolnuje najprej zase vsikdar in povsod voljo božjo, z drugo besedo: spolnuje božje in cerkvene zapovedi.

Slovenski misijonar je te dni poročal, kako lepo versko življenje vlada med Nemci ob Renu. „V Altendorfu — tako piše — so imeli mladeniči Marijine družbe v nedeljo v cerkvi

¹⁾ Sod. Corr. 1902, št. 1.

govor; bilo jih je nad 1000, iz vseh stanov, in vsi so imeli krog vratu svetinjico i. t. d.“ Ko smo to brali, očitala nam je vest, da smo Slovenci, kar se katoliške zavesti tiče, daleč zadej.

Najprej mora biti življenje po veri, potem bomo tudi sveto cerkev tako ljubili, kakor sv. Klemen Hofbauer, ki je včasih rekel: cerkvena zapoved je božja zapoved. Kedar se je sv. Očetu kaj britkega pripetilo, bil je tako žalosten, da je od žalosti obolel. Ko pa je enkrat v Marijaceľju gledal trume pobožnih romarjev, je rekel: „Oh, to bi bili sv. Oče veseli, če bi to videli.“

Za tako otroško ljubezen do sv. Očeta in do sv. cerkve prosimo Njega, ki vodi in razsvetljuje sv. cerkev — sv. Duha. Še celo apostoli so bili samo polovičarji, dokler niso prejeli sv. Duha. Šele sv. Duh je naredil iz apostolov take junake, in iz prvih kristijanov mučence. Trpeti za sv. cerkev, zasme-hovanje prenašati, prenašati žrtve v cerkvene namene morejo le tisti, katere vodi Duh božji. Zato pa prosimo sv. Duha, da ostanemo svoji materi sv. cerkvi zvesti do zadnjega vzdihljeja, zvesti do groba. Amen.

J. Mikš.

Govori za Marijine družbe.

9. Varuj se nestanovitnosti in lahkomiselnosti.

Na nebu so zvezde, ki se premikajo; imenujemo jih zvezde premičnice, da jih ločimo od zvezd, katere imenujemo zavoljo njih nepremeljive stalnosti zvezde nepremičnice. Na nekaterih strehah hiš, v katerih stanujemo, vidimo železna banderca, katere veter sem in tje premika. — Takim zvezdam premičnicam in takim premičnim bandercem bi primerjal gotovo vrsto ljudi, pri katerih prav nič ni stalnega, pri katerih je vse le spremenljivo in odvisno od okoliščin, kakor je banderce na vrhu streh odvisno od kakovosti vetra. Ta s p r e m e n l j i v o s t pa je tolikanj škodljiva naši duši. Nič manj pa ni škodljiva l a h k o m i s e l n o s t, katera takoj v začetku zamori sleherno dobro misel, sleheren dober sklep. — Namenil sem se zavoljo tega govoriti vam danes o teh dveh našim dušam tolikanj š k o d l j i v i h n a p a k a h.

Srce nestanovitnega človeka sprejme naglo vsak vtis in nepremiselno tudi takoj sledi temu vtisu. Nestanovitnost ima tedaj svoj vzrok v površnosti duha in preveliki občutljivosti srca. Le opazujemo nestanovitnega človeka le nekaj tednov in kaj hitro ga bomo spoznali. Kar je včeraj sovražil in zaničeval, danes ljubi, kar je včeraj ljubil, danes sovraži. Zakaj to? Zato, ker je nestanoviten v svojem mišljenju.

Ali nisi morda tudi ti tak? Ti bereš pobožno knjigo ali poslušáš ganljivo pridigo, ali pa zveš, da je Bog nenadoma poklical tega v večnost — morda nepripravljenega — in kar naenkrat postaneš resen in zamišljen ter delaš trdne sklepe, da hočeš resnično poboljšati svoje življenje. Teden ali dva tedna se držiš svojih sklepov, v kratkem pa se vrneš nazaj v stare grešne ali vsaj mlačne svoje navade. Ti sprejmeš zakrament sv. pokore, poslušáš opomine spovednikove z namenom natančno se ravnati po njih, ti sprejmeš sv. Rešnje Telo in koliko radost uživa pri tem sprejemu tvoje srce, katero se hoče popolnoma Bogu posvetiti; komaj pa mine dan sv. obhajila, pozabiš popolnoma na svoje obljube in svoje sklepe.

In kakor si nestanoviten do samega sebe, prav tako nestanoviten in spremenljiv si do drugih. — Kako nestanoviten si n. pr. gledé svojih prijateljev; nekaj tednov živiš v najpristrčnejšem prijateljstvu, potem pa se ne zmeniš več za svoje prijatelje. Kako nestanoviten si v svojih sodbah, tega ali onega danes hvališ in občuduješ, jutri pa ga grajaš in opravljaš. Kako nestanoviten si v izbiranju spovednikov; ti letaš morda od spovednice do spovednice, namesto da bi imel stalno enega dušnega vodnika, kakor to priporočajo učniki duhovnega življenja.

O kako škodljiva je naši duši taka vihravost, vsled katere ne moremo napredovati v dobrem. Vsak napredek je nemogoč, dokler te vihravosti, te nestanovitnosti ne zatremo; da bomo pa to storili, nam je pred vsem drugim potrebno natančno spoznavanje samega sebe. Uči se spoznavati samega sebe, prevdarjaj svoje želje, svoje misli in vzrok teh željâ in teh misli. Ako boš to natančno prevdarjal, boš prišel do spoznanja, da vzrok nestanovitnosti in vihravosti ni nič drugega, kakor prevelika ljubezen do samega sebe. Kdor namreč preveč ljubi samega sebe, ta kar nehoté pozabi na Boga, in sleherni, kdor nima Boga za cilj in konec vsega svojega ravnanja, tudi nima vodnika, ki bi mu kazal njegove dolžnosti. Vihrava narava takega

človeka kar vleče k temu, kar mu dopade, kar ga vabi in mami, in ker Boga premalo ljubi, je tudi milost preslabotna, tako da počutno nagnenje nadvladuje in ga odvrta od čednosti. Vsled tega se zgodi, da tak človek vedno omahuje med dobrim in slabim in da nikdar ni varen gledé svojega večnega zveličanja.

Ako si ti tak, tedaj ti ne preostaja družega, kakor da narediš sklep in sicer trden sklep, da nočeš nikomur drugemu dopasti, kakor edino le Bogu.

Ako boš le Boga iskal, ako bo le na Boga merilo vse tvoje hotenje, potem boš kmalu spoznal blagonosni vpliv sv. vere. Bog sam bo potem začetnik in reditelj tvojih dejanj, katera ti bodo dobro vrejena mnogo sadu prinašala za večno življenje. Ako bo temu tako, bo tudi nehala sleherna nestanovitnost, katere vzrok je bilo samoljubje in lastna trmasta volja. Tedaj pa, ako se hočeš vsemu odpovedati, da ti nikogar ne bo treba ubogati, razen Boga; tedaj, ako hočeš na vse pozabiti, da ne boš mislil na družega, kakor na Boga; tedaj ako hočeš zaničevan biti od vseh, da dopadeš le Bogu, tedaj ne boš več nestanoviten, marveč stalno in trdno se boš držal volje božje. Kakor se roža solnčnica obrača do solnca, tako se mora naša duša obračati za Bogom; takoj zjutraj misli na Boga, med dnevom večkrat obrni svoje misli k Bogu in v misli na Boga se vlezli k počitku.

Ako bč tako delal, se boš gotovo obvaroval nestalnosti in vihravosti; varovati se ti je pa tudi lahkomišelnosti, katera je večinoma vzrok duhovne nerodovitnosti. Da se bote, predragi, ložje varovali te dušne škode, pogledjmo lahkomišelnega človeka v njegovem ravnanju.

Eno najvažnejših naših opravil, od katerega je večinoma odvisno zveličanje naše duše, je brez dvoma molitev. Kako pa opravlja lahkomišelná duša to dolžnost? Prav mnogokrat se izneveri svoji dolžnosti ter opusti molitev. Pred nekaj leti je morda še rada in dolgo molila, lahkomišelnost pa je okrajševala te molitve vedno bolj in bolj tako dolgo, da morda ni ostalo družega, kakor znamenje sv. križa.

Marsikatere molitve pa se opravljajo s k u p n o; takim se tudi lahkomišelná duša odtegniti ne more; kako jih tedaj opravlja? Ona časti Boga z ustnicami, njeno srce pa je daleč proč od Boga. Dolgočasi se pri molitvi, zlasti ako je daljša, n. pr. rožni venec, in komaj čaka konca. Le vprašaj, ljubi kristijan, samega sebe ob sklepu take molitve, kaj si pravzaprav Boga prosil, in odgovoriti

si boš moral — nič! Ako morda niti enkrat nisi zbral svojega duha, ako niti enkrat med molitvijo nisi vnel svojega srca, kako moreš potem pričakovati uslišanja; ali mar ne veš, da Bog usliši le zbrano in zaupljivo molitev? Lehkomišelnost in raztresenost tvoja je tedaj vzrok nerodovitnih tvojih molitev.

Kruh za naše duše je beseda božja; pa tudi ta dušna hrana lahkomišelnosti duši malo ali prav nič ne tekne. Poslušaj morda, ker se je ne more izogniti, toda kar sliši, obrača le na druge, beseda božja pride taki duši sicer do ušes, ne seže ji pa do srca in vsled tega ostane brez sadu.

Lahkomišelnost opravlja sicer spoved. Toda zakaj? Morda radi tega, ker je grešila in ker hoče v prihodnje bolj krščansko živeti? — Ne, zato ji ni mar, spoveduje se marveč iz navade, lahkomišelnost in površno si izpraša svojo vest, lahkomišelnost in iz navade se spoveduje tudi svojih grehov, ali bolje rečeno, vedno pripoveduje prav iste grehe, celo z istimi besedami. Bo li taki spovedi sledilo poboljšanje? Bo li spolnovala taka duša nasvete spovednikov? O, že na dan svoje spovedi bi bila, ko bi jo misel na sv. obhajilo, katero ima sprejeti, ne zadrževala, prav taka, kakor poprej.

Poglejmo še sv. obhajilo lahkomišelnega človeka! Kako se obnaša v teh najsvetejših in najvažnejših trenutkih svojega življenja? Kako mlačna je priprava na sv. obhajilo, katero sprejme brez gorečega hrepenenja. Kakor mlačna, površna pa je priprava, prav tako mlačna in lahkomišelnost je tudi zahvala. Njegovo srce ostane trdo, ledeno, mrzlo. Ne bom sicer trdil, da bi bilo to obhajilo božjoropno, ker se svoje vrednosti ne zaveda in mu je vsled tega tudi vest ne očita. Brez dvoma pa se lahko trdi, da tako obhajilo nima nikake vrednosti in vsled tega tudi ne prinaša nikakega sadu.

Opazovali smo doslej lahkomišelnega človeka v njegovih dolžnostih do Boga, pogledajmo ga še pri vsakdanjih opravilih. Pri vsakdanjih opravilih manjka takemu človeku vsaktera resnoba, vsaktera vnema. Delo ga dolgočasi, ker mu ni po volji; morda dela celo dobro, toda le zato, ker je častihlepen in si želi pripoznanja, dela morda celo mnogo, dela pa za nebesa zastonj, ker ne dela za Boga.

Ako lahkomišelnega človeka kak tovariš ali tovarišica ljubeznivo posvari, on to svarjenje zasmehuje; ako ga posvari pred-

stojnik, tedaj oče ali mati, gospodar ali gospodinja, se nad takim svarjenjem huduje in jezi.

V lahkomišelnosti sklepa tako dekle ali tak mladenič znanja, ki morda v začetku niso ravno slaba, katerih konec pa je sramota in pogubljenje. Povsod in vedno tedaj vodi tacega človeka tolikanj škodljiva lahkomišelnost.

Ko bi ti takega pomilovanja vrednega lahkomišelneža zvečer vprašal in mu rekel: izprašaj si svojo vest in vprašaj se, si li kaj storil med dnevom za Boga, ali si nabral na njivi svoje duše — ne zahtevam lepega snopovja, — ali si nabral vsaj en klas zaslužnja za nebesa, ti bo moral, ako hoče biti odkritosrčen, odgovoriti: ne, prazne roke imam. Da, prazne roke ima, to bi bilo tu in tam še najmanjše zlo; tu in tam ali skoraj vedno nima le nič zaslužnja, marveč ima celo z grehi obteženo vest. Z eno besedo, Bog s takim človekom ni zadovoljen in tudi zadovoljen biti ne more, zakaj on sam pravi: *Preklet, kdor Gospodovo delo nezvesto opravlja* (Jer. 48, 10.). Lahkomiselna duša je podobna nespametni devici v sredi modrih devic. Njena svetilnica je ugasnjena, mej tem ko imajo druge svoje svetilnice prižgane. Olje dobrih del je pošlo zavoljo lahkomišelnosti življenja. Plamen ljubezni je zamorjen radi razmišljenega tvojega obnašanja. In ako pride ženin, boš mar pripravljena sprejeti ga? Vstopite, bo rekel ženin vsem onim, katere ti zaničuješ zavoljo njih gorečnosti, vstopite v večno življenje, tebi pa bo rekel: Poberi se izpred mene, ne poznam te!

O, dragi moji, ako ste v tem ali onem o čemer sem vam danes govoril, prizadeti, prosim vas, okoristite se iz današnjega premissljevanja s tem, da popboljšate svoje življenje. Zberite si zopet svojega duha in poslušajte glas Gospodov, ki pravi po svojem apostolu: *Pobožnost je za vse koristna in ima obljubo sedanjega in prihodnjega življenja*. Nasprotno pa je lahkomišelnost škodljiva sedanjemu in pa tudi prihodnjemu življenju. — In v resnici lahkomišeln človek ne stori nič posebnega, nič koristnega v svojem življenju; živi, slaboten v veri in umrje brez zaslug in vsled tega tudi ne more dobiti nikakega plačila.

Nasprotno pa moder in pobožen človek neumorno dela za zveličanje svoje duše, saj ga k temu nagiba trdna in živa vera! Pobožen, zbran človek opravlja in vrši vsa svoja opravila z namenom, dopasti Bogu in koristiti svojemu bližnjemu in vsled tega ga ljubi tudi Gospod Bog ter ga obsipa s svojimi milostmi.

Varujte se torej, predragi, vsaktere nestanovitnosti in lahko-miselnosti, pomislite prav pogostokrat, da je Bog naš najvišji Gospod, ki je v resnici vreden, da mu z vso vnemo in ljubeznijo služimo. Ako pa bomo Bogu v resnici z vso vnemo in stanovitno služili, bo srečno naše življenje, še bolj srečna pa bo naša smrt. In da bi to v resnici bilo, vam vsem iz srca želim. Amen.

P. Engelbert Pollak.

Sv. Rešnje Telo.

IV. O pripravi k sv. obhajilu.

(Konec.)

II. Srce je treba ozaljšati s potrebnimi čednostmi.

V prvem času krščanstva je po pričevanju sv. Gregorija (S. Gregor. ap. Segneri Hom. Chr. p. 2. disc. 8. n. 10) dijakon pred sv. obhajilom kristijanom klical: *Pristopite s vero, s strahom in s ljubeznijo!* S tem je označeno, da v teh treh čednostih obstoji priprava na sv. obhajilo.

Vera je prvi nagib, kateri dušo vleče k Bogu; vera je za skrivnost najsvetejšega zakramenta v največji meri potrebna; kajti ta skrivnost dela silo vsem počutkom, posebno pa razumu. — Da mi svojo pamet podvržemo veri, zato je Kristus postavil ta zakrament. Prvi greh naših prvih starišev je bila nevera. Adam in Eva nista hotela Bogu verjeti, da bi v prepovedanem sadu bila skrita smrt; rajše sta verjela zapeljivi kači, katera je tajila, da bi bila v tem sadu smrt. Ta nevera je bila začetek vsega zla. Zato je Bog zahteval, naj bi verniki popravili greh nevere naših prvih starišev s tem, da bi trdno verovali v presrečni sad življenja v najsvetejšem zakramentu. Bog od nas zahteva, da trdno verujemo, da je Jezus v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč, čeprav ga ne vidimo.

Pristopite s strahom! Spoštljivi strah v vsem našem zadržanju naj bo sad žive vere.

Pomislimo, ljubi kristijani, da pristopimo k tistemu gospodu, ki je iz nič vse vstarel; k tistemu gospodu, ki nas po očetovsko ohranjuje; k tistemu gospodu, ki je za nas umrl, ki nas bo tudi sodil in mu bomo morali dati račun o vsem svojem življenju.

Pripoveduje se o Albertu V., vojvodi bavarskem, da mu je po dnevi in po noči bil lev na strani. (Guilielm. Ertl Relat. Bav.

cap. 37.) Če so poslanci hoteli stopiti pred vojvodo in so zapazili leva, so strahu umolknili in zbežali. Se li ne bomo tudi mi prestrašili, če po živi veri zagledamo leva iz rodu Judovega, ki ima moč in oblast dušo in telo v pekel pahnuti? Vera v pričujočnost Jezusovo v tem zakramentu torej zahteva, da s strahom in spoštljivostjo pristopimo k mizi Gospodovi.

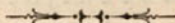
Pristopite z ljubeznijo! Ta sveti zakrament je največji čudež božje ljubezni, po katerem je bilo Zveličarju mogoče k očetu iti v sveta nebesa, ob enem pa pri nas ostati na zemlji do konca sveta. On nas toliko ljubi, da nas hoče takorekoč spremeniti v svoje meso in kri. In kaj zahteva od nas? On hoče, da ga ljubimo. Kako se pa naša srčna ljubezen do njega spozna? — Po različnih znamenjih. Taka znamenja so: Če smo pripravljene vsaj ob času sv. obhajila rajše umreti, kakor katero božjih zapovedi prelomiti, kajti tisti je, ki Boga ljubi, ki izpolnjuje njegove zapovedi; — če resnično obljubimo, se vseh grešnih priložnosti, katere vodijo v greh, skrbno ogibati; — če trdno sklenemo, greh, ki je božji sovražnik, po moči tudi pri drugih, posebno pri podložnih, zabraniti. In če slednjič željo obujamo, pogostoma se vdeležiti te božje večerje. *Ta kruh*, govori sv. Avgustin (S. August. tract. 26. in Joann.) *zahteva glad notranjega človeka.*

Če nismo dosihmal s tako vero, s takim spoštovanjem in s takim gorečim hrepenenjem pristopali k svetemu obhajilu, temveč navadno le z mlačnostjo, popravimo zopet ta pogrešek in prizadevajmo si, na sveto obhajilo se prav goreče pripravljati. Čim boljša je naša priprava, tem večje so prejete milosti.

Najprvo očistimo srce v odkritosrčni spovedi, potem poklekamo in obudimo še enkrat kes nad grehi in druge čednosti, rekoč:

O križani Jezus, moja ljubezen in moj Zveličar, glej, jaz ubogi grešnik poklekнем pred teboj, tisočkrat sem pekel zaslužil; le tvoji dobroti in usmiljenju se imam zahvaliti, da še ne gorim v njem. Pa kazen večnega pogubljenja me ne peče tako, kakor me peče razžaljenje tvoje dobrote in tvojega veličastva. Odpusti mi, o Jezus; danes trdno sklenem rajši umreti, kakor te z grehom zopet žaliti. Jaz verujem, o Jezus, kar sveta rimsko-katoliška cerkev zapoveduje verovati; jaz verujem, da si v tej sveti hostiji, katero bom zdaj prejel, resnično pričujoč kot Bog in človek. Pa ravno ta vera me napolnjuje s strahom in se bojim k tebi pristopiti, ker sem kot največji grešnik tvojih dobrot nevreden.

Pa tvoja neizmerna ljubezen do neumrjočih duš mi daje pogum. O moj Jezus, kako ti bom jaz povrnil tvojo gorečo ljubezen? Stôri, da se vsa ljubezen svetnikov v mojem srcu zedini! O kako srečen bi bil, ko bi moje srce božja ljubezen prešinila! Pridi, o Jezus, k meni, jaz se hočem s teboj zediniti in se na veke od tebe ne ločiti. Amen. *Fr. Hrastelj.*

Pogled na slovstvo.

A.

1. *Glasnik najsvetejših Src.* Izdaja in urejuje Jakob Palir, kaplan v Selnici ob Dravi. Izhaja enkrat na mesec in sicer 20. dné vsakega meseca. Stane za celo leto 40 kr. — Za razvoj naše ascetične književnosti si je pridobil zadnja leta „Venec cerkvenih bratovščin“ prav posebnih zaslug. Objavil je dolgo vrsto temeljnih, poučnih sestavkov, prav primernih za pozivljenje verskega življenja mej našim narodom. Veselo znamenje je, da se je mogel poleg „Venca“, ki je poleg drugih vrlin tudi jako cenen, razširiti tako naglo še drug list, ki je posvečen češčenju Jezusovega in Marijinega Srca. Čujemo, da ima že okolu 4000 naročnikov. Prinaša pa kratke, poučne sestavke in zglede, ki vspodbujejo k češčenju najsvetejših Src. Zadnja številka ima to-le vsebino: Postni pastirski list za leto 1902 (lavantinskega knezoškofa o Srcu Jezusovem). — Kratka zgodovina pobožnosti k presvetemu Srcu Jezusovemu. — Ščitki Srca Jezusovega. — Prva obljava. — Po Marijinem Srcu k Jezusovemu. — Molek, orožje v dvoboju itd. „Glasnik najsvetejših Src“ bo povsod, kamor bo prihajal, krepko pospeševal češčenje presvetega Jezusovega Srca. Da naklonimo vernikom blagoslov božjega Srca, širimo list med ljudstvom. Upravništvo je v Selnici ob Dravi, poverjenik za Kranjsko je Ivan Krst. Trpin, beneficiat v Šmartnem pri Litiji, poverjenik za Koroško pa Jurij Trunk, župnik v Kazazah, pošta Sinčaves.

2. *Lepote najčistejšega Srca Marijinega* z različnimi primernimi molitvami. Založilo vodstvo bratovščine najčistejšega Srca Marijinega v Mariboru. 1902. Str. 20. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Knjižica obsega kratek pouk o češčenju najčistejšega Srca Marijinega, razne molitve, pobožne vaje in pouk o pomenu te bratovščine; glavni namen bratovščine je izpreobrnjenje grešnikov. Knjižica stane 6 h (po pošti 10 h), 100 izvodov po pošti 6 K, in služi obenem kot pristopnica imenovane bratovščine.

Prejeli smo tudi mladinski zbornik:

3. *Zabavna knjižnica* za slovensko mladino. Urejuje in izdaje Anton Kosi, učitelj v Središču. X. zvezek. V Ljubljani. 1902. V zalogi izdajateljvi. Natisnila Katoliška tiskarna. Str. 48, cena 30 h. — Na polju mladinskega slovstva neutrudno delavni pisatelj priobčuje v X. zvezku svoje „Zabavne knjižnice“ nekaj pesmic, pravljic, povestic in poučnih člankov, deloma svojih, deloma raznih sotrudnikov. Pripoznati mu moramo, da je podal mladini mikalnega beriva, beriva, ki je povsem sposobno, vzbujati v mladih otroških

srcih blaga čuvstva: ljubezen do Boga, do naroda, domovine in starišev, veselje do dela, varčnosti in treznosti.

4. *Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku.* — Zbral dr. Fr. Kos, c. kr. profesor. — Zadnja številka „Katol. Obzornika“ nas je prijetno iznenadila z naslednjim vabilom: „Večkrat se je že izrekla želja, da bi nam kdo podal temeljito in popolnoma zanesljivo zgodovino Slovencev. Takega dela do sedaj pogrešamo in že ta okolnost nam kaže, da ga ni kar tako lahko izvršiti. Treba je, da dotični pisatelj dobro pozna in uporabi kaj raztreseno zgodovinsko gradivo. Šele potem mu bode mogoče z uspehom lotiti se svojega dela. Podpisana družba je sklenila, da hoče to gradivo za slovensko srednjeveško zgodovino spraviti na dan. Vsako drugo ali pa tretje leto izide po en zvezek (vsega skupaj najbrže deset zvezkov). — Gradivo je nabral ter ga bode urejeval dr. Fran Kos, c. kr. profesor v Gorici. Začel se je tiskati prvi zvezek, ki bode imel kakih 500 strani ter obsegal dōbo 501—800 l. — V vsakem zvezku bode v „Uvodu“ kratek zgodovinski pregled dotične dōbe in pa majhna ocena zgodovinskih virov tistega časa. Glavni del knjige bode obsegal v kronologičnem redu razvrščeno zgodovinsko gradivo. Na koncu vsake knjige se natisne najprej natančen imenik oseb in krajev, potem pa imenik stvari. Prva knjiga bode stala 8 K za neude, 6 K za podporne in 4 K za redne in ustanovne člane. — Leonova družba.“ — Prav veseli nas, da se je Leonova družba ravno o petindvajsetletnici vladanja Leona XIII. odločila za izdajo tako pomenljivega dela. Na nas je sedaj, da z obilnim naročevanjem zagotovimo redno izhajanje „Gradiva za zgodovino Slovencev“.

B.

1. *Prelaetiones dogmaticae*, quas in collegio Ditton-Hall habebat Christianus Pesch S. J. Tomus VII. De sacramento poenitentiae. De extrema unctione. De Ordine. De matrimonio. — Tomus VIII. De virtutibus in genere. De virtutibus theologis. — Editio altera. Cum approbatione rev. Archiep. Friburg. et super. ordinis. Friburgi Brisgoviae. Sumptibus Herder, typographi editoris pontificii. MCM. — Pescheva dogmatika izhaja sedaj pri Herderju že v drugi izdaji. To odlično dogmatično delo je obširno — obsegalo bo devet debelih zvezkov — in ni za površno učenje, vendar ni tako težko, da bi se ne dalo rabiti tudi v šoli, ker učni pisatelj podaja vse nauke v lepi, pregledni znanstveni obliki. Sedmi zvezek razlaga nauk sv. cerkve o zakramentu sv. pokore, o odpustkih, o zakramentu sv. poslednjega olja, sv. mašniškega posvečenja in sv. zakona. Na koncu je natančen alfabetski pregled. Posebno skrbno je obdelan nauk o zakramentu sv. pokore z ozirom na mnenja protestantov o tem zakramentu in nauk o sv. zakonu. V osmem zvezku razpravlja pisatelj nauk katoliške cerkve o čednostih sploh in o božjih čednostih posebej. — Razlaga je povsod kratka pa jasna. Za temeljito bogoslovno učenje je Pescheva knjiga preizboren pripomoček.

2. *Philosophisches Jahrbuch*. Auf Veranlassung und mit Unterstützung der Görres-Gesellschaft unter Mitwirkung von dr. Jos. Pohle, o. ö. Professor an der Universität zu Breslau, und Dr. Jos. Dam. Schmitt, Professor an der philos.-theol. Lehranstalt zu Fulda, herausgegeben von Dr. Const. Gutberlet, Professor an der philos.-theologischen Lehranstalt in Fulda. 15. Band. 1. und 2. Heft. Fulda. 1902. Druck und Commissions-Verlag der

Fuldaer Actiendruckerei. Vsako leto izidejo štiri zvezki in stanejo K 10:80. „Philosophisches Jahrbuch“ objavlja proizvode katoliških modroslovcev ter prinaša natančen pregled raznih modroslovnih proizvodov in časnikov. — Nekateri spisi so tudi apologetični. Zanimive so bile zadnji čas razprave jezuitov P. J. Donata in P. G. Gietmanna „o pojmu lepote“. V letošnjem letniku so razprave: „Eine neue psychologische Theorie. — Actions-theorie“ (L. Haas), „Neue Untersuchungen über die platonischen Ideen“ (E. Rolfes), „Der Begriff der Zeit“ (C. Th. Isenkrahe), „Die obersten Seins- und Denkgesetze nach Aristoteles und dem hl. Thomas von Aquin“ (Chr. Willems), „Ueber die Willensfreiheit nach Leibniz (R. Niestroj), „Der altägyptische Göttermythus in seinen Beziehungen zur griechischen Naturphilosophie und den Göttersagen indogermanischer „Völker“ (M. Jacobi), „Die aristotelische Ethik“ (St. Schindele), „Ein modernes Moralsystem“ (Herm. Sträter), „Thierisches und menschliches Erkennen“ (Greg. v. Holtum O. S. B.) itd. — „Philosophisches Jahrbuch“ je lepa priča katoliškega napredka.

3. *Katechismus der biblischen Geschichte* des alten Bundes oder der letzte Unterricht hierüber, synoptisch, pragmatisch und apologetisch dargestellt, zunächst für Volks- und Bürgerschulen von Fr. Ks. Bobelka, Kaplan. Mit fürstbischöflicher Druckerlaubnis. Graz. 1902. Str. XI + 73. Ulrich Mosers Buchhandlung. (I. Meyerhoff.) Cena vezani knjigi K 1:20. — Katehetom, katerim je sploh možno z ozirom na število in nadarjenost učencev podati jasen pregled dogodkov stare zaveze in natančneje govoriti o pomenu stare zaveze kot priprave na Kristusa in njegovo kraljestvo, bo knjiga dobro služila. Apologetične opombe, ki so za srednjo šolsko stopinjo razumljive, so prav primerne časovnim razmeram, zlasti za šole v mestih, in se dajo primerno porabiti tudi pri pouku katekizma.

4. *Himmelsleiter*. Illustriertes Betrachtungs- und Erbauungsbuch für das christliche Volk, zugleich ein Vademecum für die Jünger der kirchlichen Kunst von Friedrich Beetz, Director in Weiterdingen. Zweite, vermehrte und verbesserte Auflage. Mit oberhirtlicher Druckgenehmigung. Regensburg, 1902. Friedr. Pustet. Str. 1012. Cena M. 5, vezan izvod M. 6:20, v usnje vezan M. 8. — Že dolgo nas ni kaka nabožna knjiga tako zadovoljila, kakor naznanjena. Obsega dva dela: premišljevanja (o Jezusovem življenju in o poglobitnih resnicah) in molitve; pa prvemu, kakor drugemu delu daje neko posebno posvečenje bogata uporaba svetopisemskih predpodb in simboličnih podob. Vsakemu premišljevanju je pridejana ukusna podoba kakor so v Pustetovih liturgičnih knjigah, potem opis predpobe pri tistih skrivnostih, ki so predpobljene v stari zavezi, in slednjič posnetek, ki predočuje skrivnosti v raznih svetopisemskih-simboličnih podobah. V dodatku so zbrane predpobe Jezusove, Marijine in sv. cerkve, potem prerokbe in njih uresničenje in najnavadnejše svetopisemske simbolične podobe. Sv. pismo, liturgija, cerkvena pesem in umetnost — vse je v knjigi združeno v lepo, slikovito celoto. Iz povedanega je tudi razvidno, da se knjiga po pravici lahko imenuje „Vademecum“ učencev cerkvene umetnosti, posebno radi mnogoštevilnih podob, ki kažejo, kako naj se umevajo skrivnosti sv. vere in kako naj se tudi predočujejo.